

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Főtit. Hermann-udvar 1. emelet,
a földszínről.

Bérmintelen leveleket csak ismert
kező fogadunk el. Közléseiket
vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Főtit. Hermann-udvar 1. emelet,
a külső folyosón.

Hirdetéseket díjazás szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasár-
nap utáni szám 3 kr.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 ft.
Fél évre	6 ft.
Negyed évre	3 ft.
Egy hónapra	1 ft.

Videkre postán küldve:

Egy évre	14 ft. — kr.
Fél évre	7 ft. — kr.
Negyed évre	3 ft. 50 kr.
Egy hónapra	1 ft. 20 kr.

A város jövedelmeinek szaporítása.

Arad, jan. 9.

A városi törvényhatósági bizottság nagy feladattal áll szemben: midőn döntenie kell azon javaslatok felett, amelyek a jövedelmek szaporítása tárgyában beadott bizottsági-jelentésben foglaltak. Ezen jelentés a legközelebb tartandó közgyűlés napirendjére van kitűzve. S így idejét látjuk, hogy arról, mielőtt a sorsa felett határozó tárgyalás alá kerül, elmondjuk tájékoztató nézetünket.

A jelentést közzétéka lapok; meglett az küldve külön-külön a törvényhatósági bizottság minden tagjának, s így feltehető, hogy azt nagyon sokan, s különösen mindazok elolvasák, akiknek kötelességük a város javát előmozdítani. Ezen jelentésből bárkinek is azon meggyőződést kellett merítenie, miként az abban felvetett kérdések, alapos megvilágítás mellett — mindezt sokkal fontosabbak, mint sem hogy azok felett egyszerűen napirendre lehesen térni: mint ahogyan azt a decemberi közgyűlésen a törvényhatósági bizottságnak egyik tagja inkább feltűnt, mint csak csekély viszhangolt is kellett bátorrával indítványozni jónak látta. — Az indirekt jövedelmi források kiaknázásának kérdésével így könnyen nem lehet elbánni.

Az ilyen eljárásnak nagyon sarkalatos hibái volnának. Nagy hiba volna legelőször is az, ha egyszerűen oly ténnyel ignorálnánk, amely egy tudományos világban, mint a gyakorlati tapasztalatok terén teljesen tisztázott kérdést képez. E tény, hogy a közvetett megadóztatás sokkal helyesebb, sokkal igazságosabb módja a közterhek megosztásának és elviselésének, mintha ez a közvetlen adók fokozásával történik. Ezen tény mellett egész fejezeteket lehetne idézni a nemzetgazdasági művekből; számtalan példára hivatkozni egy egyes államok, mint községek, különösen nagyobb városok háztartásában elért gyakorlati eredmények köréből.

Nos hát — mi előttünk mind ez ne birjon nyomossággal? Mi ennek dacára röviden és minden bővebb megfontolás nélkül tultehetjük-e magunkat — városunk jövedelmének indirekt módon való fokozása kérdésén? Nem. Sőt egész határozottsággal állítjuk, hogy oly városok háztartásában, ahol a lakosság minden osztálya egyenlően van terhelve minden községi teher által — egészen helyes teherhivatali elv volna a közvetlen megadóztatásnak, vagyis a községi adópótlék kivételének határt szabni, s minden oly hiányt, amely a községi adópótlék előre megállapított százaléka kivételéből nem nyerhet fedezetet, az indirekt jövedelmek fokozásával szüntetni meg. Például vehetünk erre nézve Budapest háztartása köréből. Itt ugyanis nem a bevételek és a kiadások megállapítása után gondolkodik arra, hogy a községi adópótlék hány százalékot tegyen ki; hanem a bevételek legelső tételei közé veszik fel a községi adópótlék előre megállapított 23%-ából kiszámított jövedelmi-tételt.

És ennek megvan a maga nagyon helyes oka. Az egyenes adók kivételénél ugyanis lehetetlen elkerülni bizonyos aránytalanságokat, a közterhek megosztására nézve. Vegyük csak e részben a kereseti adót, a melynél lehetetlen elérni, hogy sokan ne legyenek többel, vagy mások megint kevesebbel terhelve, mint amennyit igazság szerint fizetniük kellene és lehetne. Már most természetes hogy azon aránytalanságot — a községi adó otlék, melyet csak az egyenes adók után lehet kivetni, még jobban növeli, sokakra nézve valósággal elviselhetlenné teszi. S kik vannak a leginkább az ily teherhivatali útja? Nem e a ház- és földtulajdonosok, a kereskedők és iparosok tehát éppen azon elemek, amelyeknek boldogulásától a városok fejlődése legelső sorban függ. De aztán, másrészt mennyien tartózkodnak állandóan vagy fordultak meg gyakori időközökben egy városban, akik a sok kiadásba kerülő előnyeiket kellenetességüket élvezik teljes mértékben a városi életnek — anélkül, hogy a terhekhez járulnának, ha csak indirekt megadóztatások nincsenek életbe léptetve.

Nem állítjuk a legvalószínűbb sem hogy a mi viszonyaink, bár sok tekintetben eléggé nagyvárosiasak — oda érettek volna meg, hogy községi háztartásunkban a főváros után tartózkodó nélkül indulhatnánk. Mindazáltal azt megint nem fogja elvitatni tőlünk senki, hogy minden forint, amelyet közvetett adóztatással nyerünk és pedig oly módon, hogy ezzel sem a forgalom nem csökkentett, sem a megél

és érezhetőbb mértékben meg nem drágítottak, sem végül a községi költségnek a jövedelem egy részét el nem emésszék: a legtisztább nyereség városunk polgárságának éppen legszegényebb osztályaira nézve; de egyáltalában min azokra, akiknek vállaira a községi terhek, most egyáltalán súlyosodnak. Így tehát a városi képviselőt minden tagjának: a polgárság egész tömegének jól felfogott érdekében — feladata elmulasztatlan kötelessége nem csak nem ellenezni, hanem mindenképpen oda törekedni, hogy a város jövedelmei helyes indirekt módokon szaporíttassanak. —

Szólunk már most arról, hogy a közgyűlés elé kerülő bizottsági jelentésben foglalt javaslatok olyanok-e, amelyek a helyes indirekt adóztatás követelményeinek megfelelnek.

Fejtegetéseinket részben rövidre fogjuk. A bizottsági jelentés ugyanis oly kimerítő, hogy az abban elmondottakon felül már sok szó nem fér a dologhoz.

A legjelentékenyebb jövedelm-nagyobodást a javasolt módok között: a hus- és bor fogyasztási-adópótlék, továbbá az u. n. ház- és borfogyasztási-adópótlékra kivetendő községi adópótlék azzal a 20%-kal, amelyet a bizottság hoz javaslatba — a bor léterjét, s a hus kilogrammát alig egy fél krajczárral teszi drágábbá. Erről aztán csak vastag tulzással lehet mondani, hogy érezhető módon való megterheltséget képezi a fogyasztó-közönségnek — akkor, midőn széként elérhető jövedelem (13000 ft.) a községi adópótlékeknek majdnem 5%-kal lejjebb szállítást teszi lehetővé. És azután ehhez a 13000 ft.-hoz nem járul-e minden idegen ember, aki városunkban megfordul s itt csak rövid időt is tölt? És pedig járul anélkül, hogy azt észre is venné. — Mert hiszen a vendéglőkben való fogyasztás költségeinél az a nehézség fél krajczár számot nem tesz: s könnyen eltűri azt minden városi polgár is, akinek kedve és pénze van, hogy vendéglőkben keressen szórakozást. És azután sokkal igazságosabb, hogy ezen közvetett adóztatással megrovassék az, akinek van miből mulatnia: mint a községi adópótlék feljebb emelésével a lakosság oly elemesajnássanak, amelyeknek a megélhetés nyomorúságával erősen kell küzdeniük.

Arról pedig éppen nincs mit tartanunk, hogy az idegenek, ha már egyszer ide jönnek, amint a csekély megterheltes miatt csak egy félórával is hamarabb elhagyják városunkat, ha különben jól találják nálunk magunkat.

A ház- és borfogyasztási-adópótlék ellen már látszólag nyomósabb okokat lehetne felhozni. Azt mondhatják, hogy amennyivel csökkentenék az ezen ház- és borfogyasztási-adópótlék (10000 ft.-nyi) jövedelem többlet a községi adópótléket — annyit körülbelül kétsz, legalább a háztulajdonosok terhére a ház- és borfogyasztási-adópótlék után megvesznek rajtuk. Erre legelőször is az a megjegyzésünk, hogy miután a ház- és borfogyasztási-adópótlék igen sokan fizetnek, akik a községi adópótléket nem lehet megvenni: nagyon természetesen azon 10000 ft.-ból többre felosztva kevesebb fog az egyesekre esni, mintha ugyanazon összegű községi adópótlékekkel kevesebbeket kell előteremteni. — Egyébiránt ezen adóemelés azon körülmény veendő leginkább tekintetbe, hogy részben orvosolja azon aránytalanságot, amely az egyenes adók kivételénél mellőzhetlenül elő szokott állni: s hogy lehetségessé teszi terjedtebb körben életbeléptetni azon igazságos eljárást, hogy a közterhek viselése az élvezett anyagi jólét ki- és nagyobb fokának megfelelő legyen. S így, ha a közvetett adóztatás ezen módja mellett nem is nyer talán sokat a háztulajdonos: a földtulajdonosok, kereskedők és iparosok nagy része nemcsak hogy hasznát fogja annak látni.

A bizottsági jelentésben foglalt egyéb jövedelem-szaporítási módokról, az azon jelentésben foglalt kimerítő indoklás után nem tartjuk szükségesnek bővebben szólni. — A felmerülő ellenvetéseket bárki is, ha egy keveset bővebben gondolkodik a dologról — könnyen meg fogja cáfolni.

Hátra van még azon több oldalról felvetett jelszóra reflektálnunk, amely szerint nem újabb adóemelés életbeléptetésére, hanem arra kell törekedni, hogy a kiadások a passz-tassanak.

Erre első sorban az a megjegyzésünk, hogy a közvetett adókat életbeléptetni azon célból, hogy az egyenes adóztatás terhe könnyíttessék — a városok háztartásában még akkor is helyes dolog. Ha a községi adópótlék

pótlék nem emelkedik magasra; a mi körülményeink között pedig, amidőn a községi adópótlék a 40 százalékos messze túlhaladja — nemcsak helyes, hanem a józan gazdasági letele-mibb követelményeihez képest is elmulasztatlan kötelesség.

Továbbá nagyon szépen van az mondva, hogy apaszanti kell a kiadásokat. De hogyan? Hol vannak a mi városi költségvetésünkben oly felesleges, vagy fényűzési kiadások, amelyeket törölni lehesen? Ezeket bizonynyal, azon szigorú megrostatálások nyomán, amelyek a mi költségvetéseink, a különböző fórumok előtt át szoktak menni — már régen felfedezhetők volna. De hát nem fedezték fel és nem is fogják felfedezni — egyszerűen azért, mert nem léteznek. Ha csak talán a tanügyi kiadások rovátát nem akarjuk megnyír-bálni, vagy színházunkat hagytnk volna felépíttelenül; és ha talán a világiatási, utcaztatási s más hasonló természetű jelentékeny kiadásokat nem fognak törölni? Csak hogy mit mondanánk ehhez a népművelési érdekek, a közbiztonsági, az egészségügyi követelmények! S mi lenne a következménye annak, ha a városi életet annyira meghévítnék hogy emiatt Arad megszűnnék vidékünknek azon pontja lenni, amelyhez minden kulturális és gazdasági tényező gravitál! Az ingatlanok értéke, a kereskedők és iparosok keresetének csökkenése; azután a kulturális érdekeknek nagy hátrányai, amiket az ily állapot előidézne: sokkal több és indokoltabb panaszra adna alkalmat, sokkal több anyagi és szellemi nyomorúságot idézne elő, mint amit a célzatos pesszimizmus a mostani gazdasági miatt falra szert festeni.

Azért tehát maradjunk a jó úton. Gazdálkodjunk ameddig csak lehet; de legelső sorban tegyük az elvárhatatlan nagy terheket az által elviselhetőkké, hogy jövedelmünket a javaslatba hozott közvetett adóztatások révén megszorítsuk.

Néhány észrevétel a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslathoz.

(Két cikk.)

I.

A köztörvényhatóságok rendezéséről szóló 1870. évi XLII. t. c. z. már megalkotása után keletkezett gyakorlati tapasztalatok szerint.

napokban Mariskájának segélyére volt. Nem akarta engedni, hogy az utolsó szolgálatot az öltözésnél más tegye meg.

A néne és hug ugyanis összeesküvést szőtt a mama ellen. Mariska titokban akart elutazni, hogy a válás keservei elől meneküljön. Mama belemerült a vendéglátás gondjaiba és mással nem látszott törődni. E pillanatban éppen a terem tulsó sarkában foglalatkodott. Nehéz dolog az örömanya szerepe. De hát, én istenem, mit mindent áldoz az ember a tisztesség kedvéért! Először is az ember sok gondolkodást nélkül oda adja egyetlen kedves leányát. Igaz, hogy a vő derek ember, — már tudniillik a milyenek egyáltalán a mostani férfiak. Mégis jobb lenne, ha egy-két évig a házban maradna. Csak hogy az is szép dolog, hogy a régi barátok sorából elő az első, ki leányát férjhez adja. Igazán, Mariska nagyon hamar kapott férjet, tekintve, hogy csak középszerű partie. De hát a vő ellen sem lehet kifogást tenni, bizonyára gyors emelkedése lesz pályáján. Végül a nászlakomán is minden kifogástalan volt, a levestől kezdve a sajgt.

„De én istenem, hol marad a kávé? Még mint örömanyanak is, minden kicsiság után magunknak kell látni és uszályommal a konyha téglyát felsperni.”

Az új menyecske ez alatt, Berta néni kíséretében, leánykori szobáskájába ment. A különben rendes, barátságos kis fészében ma nagy felzúdulás volt. Ott fekteték tarka rendtelenségben a menyasszonyi ruha, kalap, köpeny, keztyű, uti kézket. Hogy örült az utnak! Hisz még oly keveset utazott. De hát mért is nem mondja meg Gusztáv, hogy hova mennek?

„Nagyszerű uti tervvel foglak meglepni, anyám!” — szült tegnap Végre az indulás ideje itt van és még mit sem tud. Csak legálább jó messzire mennének; legjobban lenne Svájcba vagy éppen Olaszországba. Utiruháját minden barátjának ígérte; talált; Lili és Julián elhatározták, hogy ha esetleg

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZÁJA.

Január 8.

Fővárosi csevegés.

(Intendáns válság. — A kétszereplő. — A beteg színmű. — Az első ház.)

E perezhben minden figyelmet az intendánsi kérdés köt le a fővárosban.

Podmaniezky Frigyes volt intendánsnak, kit eddig mindenki szidott, most tőrdet fejt hajtanak, s kéri, — ne menjen. Lehetne mondani, hogy a két színház, a nemzeti és opera, — melynek eddig egy feje volt, a Podmaniezky nyakán levő, most mind a két színház elvált.

Nagyon természetes, hogy a kombinációk árja megindult. A város első napján rögtön három jelöltet táltak fel a publicumnak, — Mihailovics Ödönt, Jósika Kálmán bárót és Vadnay Károlyt.

A kormány a találgatások gordiuszi eszmáját nagy hirtelen ketté vágta, s az ideiglenes vezetéssel Beniczky Ferenc államtitkár bízta meg. A nagyközönség a ezizen kívül még azzal is foglalkozik, mi a tulajdonképeni, a valódi oka Podmaniezky Frigyes e váratlan visszavonulásának?

Kezdetben a lapok még házasságot is emlegettek, s a miniszterelnököt állították előtérbe, hogy Podmaniezky házasságát nem helyeselve, s ő szőlőttá volna őt fel a visszalépésre. No de ezt senki sem hitte el.

Azután jöttek azok, kik a nemzeti bírót fírdának, utnaknak festették. Se csejle, se nappala, mióta intendáns. Nyugalom után vágyik.

Hittem, hogy fáradt. A valódi ok mégis inkább ott keresendő a pénznyi bizottságban. Ott fogdus Sándor, Lajos Lajos, Wahrmann Mór és többen emeltek szót az operai költségek ellen.

Ez fájhat Podmaniezkynek. Fájhat annyival is inkább, mert ő nem ok a ottani pazarlásnak.

A nemzeti színház derék igazgatója: Paulay Ede oly tevékenységet fejt ki, a hogy színházi évfolyon plusszáradók, nem minusz, s az intendáns csak örület, ha ily eredményt lát.

Az operánál! Ott is az igazgató felelős a történetekért. Az igazgató Erkel Sándor „guter Musikant” ugyan, de nem alkalmas az igazgatói állásra.

Nézte, véleménye alig van; kezdeményezési képessége semmi; és sokkal inkább Erkel, semhogy mást, mint a családi zenét erőnyre engedje jutni.

A nagy közönség azután ezekből a véleményekből és ellenérzetekből arra a következtetésre jut, hogy az operára nézve az mindegy, bárki leendő az intendáns, mindaddig, míg Erkel Sándor az igazgató, illetve az Erkel-familia dominál.

Ugyan ki ne olvasta volna Jókainak „Eppur si muove” ezimű regényét.

Van benne egy érdekes részlet; az, midőn a vidéki komédiás társulat elvezgi egy föltizenegy felé előadását, — s a moeasnak kibérli rögtön az egész színházat azzal a feltétellel, hogy a társulat rögtön eljassza ugyanazt a darabot. Megtesztik.

A napokban Budapestent történt elhöz hasonló, bár nem egészen ilyen dolog.

Az aczél idegzeti Náday, ki egyik nap épp úgy helyt áll, mint a másikon. delután észreveszi, hogy mi tagadás benne, ő bizony rekedt. Lemondott. A nemzeti színház igazgatója, ki különben is kétségbe van esve, oly sok „beteges van”, három kis darabot rántott hirtelen el, — köztük a „Cremonai hegedűs”-t.

Len ám! Csak hogy a szerencsétlenség tetőzésére, ott a budai várszínházban is volt előadás, s ott is ki volt tűzve a „Cremonai hegedűs”.

Mit csináltak? A nemzeti színházban a „Cremonai hegedűs” első darabnak ment, Budán utolsónak.

Amint a szereplők bevezették a darabot, hirtelen, ugy, ahogy voltak jelmezben, kifestve s parókával, horkosba ütök s vágattak fel őt Bada várába, ahova még elég jókor érkeztek, hogy aznap este egy sütebl két leányt egyenek, azaz másodszor is eljatszá a „Cremonai hegedűs”.

Különb színházi körökben egy meglehetősen pikáns történetet pletykálnak. Egyik ki-válóból színésznőnek valami nagyobb szerepet kellett volna játszania. A déltáni örökben elűzen az igazgatóhoz, hogy nem lehet ma este játszania, mert beteg.

A darab, magától érthető, hogy elmaradt. A buzgó igazgató azonban aggodult „szerep-tett művésze” elenyészett egésze miatt, fogta tehát botját, kalapját s teli kabátját s elment beteget látogatni. Amint benyit a beteg színesz szobájába, — nem lát semmit.

Nem ám! Ugy tele volt a szoba jövője magyar dolmányfűttel. A szoba közepén asztal, körülé székek. A székeken tizenkét jó ezimbor, kezükben az elmaradhatlan biblia-val.

Allitólág épp a beteg művész adta a bankót.

Nagyon természetes, hogy az ily fajta betegségeket orvosi bizonyítvánnyal nagyon büjos igazolni.

Különbben a farsang is kezdetét veszi innen-onnan. A fiatal leányok mamora, kik első ízben látják a redonté termét, a csillárak fénye, a kézi csokrok illata, a levezők és bál ruhák sühogása, — ez mind olyan valami, ami reink, kik már vagy tizenhatsz bál kapitulációt kiszolgáltunk, nines semmiféle hatással sem.

Azt a tizenhat-tizenhét éves gyermek-leánykát, ki elezör van a nagyvilág színpadán, azt varázsszó tölti el, undonóvó emeli; a jövő legesabosabb fiatlyával kezdgetti.

ökzigazgatás szantában agának s az azokban
eljárás keresztyéletek mintegy fútolagos és
inkább az illető tisztviselők tetszése s az ed-
digi gyakorlatra fektetett módzatok fenar-
tása, vagy meg nem emltése és szabályszeru
körvonalozásának változékossága, vagy teljes
hiánya folytán, változatlanul tovább fenar-
tható nem lévén. — valóban idő- és szükség-
szerűnek jelezhető az ezen törvényezékk
módosítása, igazabban azonban kiegészítésre ír-
nyuló, a törvényhozáshoz legközelebb erre vo-
natkozólag benyújtott törvényjavaslat.

Midőn én, — ki alig néhány éve, hogy
az egyetemet otthagytam, az 1870. évi 42.
t. cz. fogyatéksága és a már érintett tör-
vényjavaslat előnye vagy hiányai fölötti sze-
rű észrevételeimnek kifejtésével a nyilván-
osság elé lépek, — szükségem vélem egy-
idejűleg megemlíteni, hogy ezen észrevételeim
kizárólag magánújzatemet képezvén, kezdő
gyanúnt nem tartok igényt véleményem esal-
hatatlanságára, minélőve a tőrem a teljes
szakmerettel bíró t. olvasók elnevezésére szá-
mitok jelen észrevételeim megírásánál.

De térjünk át a tárgyra:

Már a törvényjavaslat 1. fejezetében fellel-
töbrendbeli intézkedés, az 1870. 42. t. cz.
hason fejezetének oly mérvű hiányosságát tűn-
tet fel, hogy lehetetlen be nem látni a li-
gyelmes olvasónak a törvényjavaslat szükség-
szerű és továbbra elodázhatatlan voltát. Neve-
zetesen: A törvényjavaslat 3. §-ának utolsó, azon
részét, hogy a belügyminiszter a törvényható-
ságnak az önkormányzati hatáskörben kö-
vetett eljárását, belső ügyvitelét és kezelé-
sáját kiküldött közege által bármikor megviz-
sálatja, az előbbi törvény teljesen nélkülözhet
ami minden esetre, s még pedig törvényileg
pótlandó volt; mert bárha vajmi ritkán fordul,
elő az ily megvizsgálás szükségessége, előfor-
dultak néha még is oly esetek, a midőn
egyik másik törvényhatóság zihalt viszonyai
miattán megkivánták volna a kellő időbeni
ilyetén ellenőrző közbenjvetelt.

Hasonló üdvös újítást jelez az 5. §. praeci-
zizozván a törvényhatósági határozatok köz-
besítése és közzétételének időtartalmát, mi az
előbbi törvényben teljesen hiányzott, valamint
hiányzott ebből a törvényjavaslat 6. §-ának
utolsó része is, melyben az eddig e tekintet-
ben fenállt különböző szokás megszűntetésé-
vel kimondatik, a közzététel illetőleg a helyt
először, hogy: ha a határozat utolsó napja va-
sár, vagy a fél, vagy a Gergely napjár un-
nep-napjára esik, a felebezés a következő
napig utolsó határnapon is benyújtható.

Éppen ily bővebb praeciizozás tapasztal-
ható a törvényjavaslat 75. §-ában, a törvény
4-ik §-ának 2-ik és többi bekezdéseiben fog-
laltakkal szemben, melyek szerint a magán-
felek, a szerelmes határozatok elleni birtokon
belüli fellebbezhetőségtől bármely esetben a tör-
vényhatóság önkénye és szabáltsága szerint
eddig elhatározott voltak; miglen a javaslat 7.
§-a szerint a törvényhatóság csak valamely
törvénynek e tekintetbeni különleges intézke-
dése, valamint valamely fontos közkérdés vagy
közveszély elhárításának fennforgása esetére s
utóbbi esetben is csak a tisztá ügyész véle-
ményének meghallgatása után utalhatja határozat-
ában a magánfelet birtokon kívüli felebb-
ezésre.

Már e helyt is szembeötlővé válik tehát
a törvényjavaslat azon intenciója, hogy a ma-

gánfelek érdekeinek megóvására lehető suly
van fektetve.

A törvényjavaslat 11. §-a a törvényható-
sági joggal februházott városok községi adójára
nézve, továbbra is fenmarja az 1876. V. cz.
33. §-ának rendelkezéseit; s jánakozva értesít-
tem azonban, hogy e tekintetben a jelzett vá-
rosok némelyikében az előbb érintett 32.
§. daczára, még ez idő színt is az 1871.
XVIII. cz. 121. §-ában szabályozott községi
adókievítés van gyakorlatban, ez pedig nézetem
szerint nagy hiba; mert e költségvetés min-
den egyes, vagy külömböző tételre szükséglet-
nek felelőssége, eltekintve a törvény vá-
rosos rendelkezésétől, már a józan felfogás alap-
ján is, ki-ki csak azon állami adók utáni szá-
zalkokban járulhat, s kötelezhető járulni, amely
arányban igényli azon állami adók tárgyai
után a községi adó kievitését s a költ-
ségvetés fenforgását. Vagyis valamely adó-
tárgy állami adójára a költségvetésnek csak
azon szükségletei fedezése czéljából állapí-
tható meg s vethető ki a községi adó, a
mely szükségletek felmerültét valóban nem
nélkülözheti az illető adótárgy; minélőve a
költségvetés szükségleti tételai mindenkor és
feltétlenül az 1876. V. t. cz. 33. §-a értel-
mében lennének csoportosítandók és kievitési
alapjuk külön-külön számítandók ki.

Korszerű újítás továbbá a törvényjavaslat
13. §-a is, melyben a rendezett tanácsú városok
felmentetnek a megyék által az 1883-ik
XV. t. cz. értelmében kivethető pótdadónak
bizonyos öket szorosan nem is érdeklő ré-
szétől.

A törvényjavaslat második fejezetében a
20. §. tűnik fel egyelőre legszabadosabban kör-
vonalozottnak és ez nagyon helyes megboví-
tést képezi az eddigi törvény 20. §-ának a
bizottsági tagok meghatározása tekintetében.
Hasonlóan correctnek vélem a 21. §. azon
rendelkezését is, hogy a bizottsági tagok ösz-
szes száma 400-nál több nem lehet, s hogy
azok száma a népszámlálás eredményéhez ké-
pest 10 évről 10 évre állapítandó meg:

El nem mulasztatom e helyt a javaslat
25. §-ának azon valóban helyes intézkedését
dicsőreleg kiemelni, hogy az igazoló választ-
mány szerelmes határozatait az állandó választ-
mányhoz fellebbezhetőkké teszi, a minnek nyo-
mat az előbbi törvényben nem találhatni.

Ezen fejezetben figyelmet érdemlő kü-
lönböző változtatást csak a 29. és 40. §-ok
tartalmaznak, mely §-ok közül a 29-ik a ta-
gok a tagsági idejét 5 évenkénti alkalossá-
g mellett 10 évre állapítja meg; a 40-ikben pe-
dig épen tartatik a belügyminiszter azon joga,
hogy esetleges törvénysértések miatt az eljá-
rást a főispán felhatalmazására megsemmisít-
hesse. Ez a két változtatás senki részéről sem
esetlik nézetem szerint kifogás alá, mert a
tagsági időtartam meghosszabbítását minden-
esetre kívánatosnak tessük a választások alkalmá-
val rendszeren feljúló káros igazalmak minél
ritkábban leendő felmerülte; a törvénytelen
eljárás megsemmisítését pedig maga az elkö-
vetett abusus teszi indokolttá.

Hogy tehát az utóbbi esetre nézve a fő-
ispáni hatáskör megbovítt és a visszadől meg-
torlása lehetővé válik, oly üdvös intézkedés,
melyen ökszerien senki fel nem akadhat.

Dr. Bonts Gyula.

aggszítésk maradnak, legalább együtt tesze-
nek — nászutazást.

„Még egy leveled jött, Mariskám: bizo-
nyosan valami elkésett szerencsekívánat,”
szólt Berta néni.

„Ah, Frigyes! Bécshől. No lám, a jó
fiu, még a vizsgálatok közepette sem feled-
kezett meg rólam! Hanem angyal néniékem,
most előbb segits menyasszonyi fátymat
kibontani.”

Berta néni sovány újait bálemléte a
szőke hajtergerbe, elővigyázattal és ügye-
sen szedln: le Mariska fejcsékéjéről az arany
tükröt, kinyitott és koszorut. Mindent áhítat-
lat rakogatott össze. Rásegítette Maris-
kára az uti ruhát és ereklve-maradványok-
ként szedegette össze a lehullott apró mirtus-
virágokat, melyeken az izgatott menyass-
zonyi türelmetlen lábcskái kíméletlenül
tapogtak. És a foglalatosság közben Berta
néni nem bírt elfojtani két hatalmas köny-
cseppet, melyek sezeit, de már nem tüzes
szemeiből előtörték és arca ráncoskái
közé az eltaposott mirtusokra ráhullottak. A
néni nagy ijedelmőre, Mariska észrevette a
könyeket.

„Némikem, te sirsz? — kérdő meglepetve. —
Hisz nem sokára viszájvünk és akkor te
leszsz házuk örangyala.”

Azután — más gondolatától megszálva,
hirtelen nyakába borult az öreg leánynak
és gyengéden csókalgatta. Eszébe jutott a
Berta néni irószatban levő arczkép, melyet
előtton öröklőrdt koszoruz. Egy előkelő, de
ódivatu öltönyben levő férfi ábrázol.

A közgazdasági kiegyezés.

A közgazdasági kiegyezés Magyarorszá-
g és Ausztria között 1888. év január 1-től további tíz esztendőre, befeje-
zett minisztertanácsokozások után, — életkintve
a közös költségvetéshez való hozzájárulás kvó-
ta-külesítől, mely mindkét fél regnikolaris-kül-
döttsége által lesz meghatározandó — perlek-
nek modható.

A még függőben levő részleteket illető-
leg, melyekre nézve szakértők meghallgatása
szükségessé mutatkozik, a tárgyalást irásbeli
úton folytatják. A fennálló vám- és kereske-
delmi szövetség keves, lenyegetelen módosítással
fontartatik. Az általános vámtarifá
reviziója oly módon fog történni, hogy
mind a két parlament elé egy, közel 300 ta-
rihtételre kiterjedő vámnovella fog terjesztetni.
E vámnovella alapján a már tavasszal betér-
jesztett javaslat szolgált; csak hogy még számos
más czikkre nézve is vámfelmentések — átlag
oly magasak, mint a német vámtarifában —
állapítottak meg, csupán ama czélból,
hogy a monarchia termelése és ipara meg-
védessék, illetőleg a mennyire az lehetsé-
ges, kompetenzio adassék, mert számos
czikk kivetele a külföldi vámfelmentések által
teljesen lehetetlenné tette. A gabna-
vám felemelése czuttal egyáltalában nem tár-
gyaltatott, mert e vámnak már az említett első
novellában oly magasra voltak felvéve, mint
a minőkre azokat Németország állapította
meg, csupán a petroleum osztályozása és a
mollasse vántétele maradt függőben. A fo-
gyasztási adó praecipuum kérdése meg
sem lett vitatva. Megállapítottak azonban,
hogy a czukoradó módosítása ügyében tör-
vényjavaslat terjesztessék elő, a mely szerint
jövőben a terményadó rendszere hozassék be,
s a czukor akármelyik fogyasztási adóterület-
ről — tetszés szerint minden határnapon —
a megfelelő visszatérítés mellett — kiléphet.
Az 1878-ik évben megállapított adóvisszatérí-
tési praecipuum leszámlolása jövőre a mind-
két részen levő pénzügyi adminisztrációk által
közvetlenül fog eszközöltetni. A többi fo-
gyasztási adótörvény mind változatlanul ér-
vényben marad.

A bankszabaddal a meghosszabbí-
tására vonatkozólag a két pénzügyminiszter
most már a legközelebbi napokban azonos le-
iratban válaszolni fog arra az átiratra, mely-
lyel a bank a múlt őszön a két kormánytól
szabaddal meghosszabbításra írt folyamod-
tást, és e leiratban formulázni fogja azokat a
feltételeket, melyek alatt a bank kérésre telje-
síteni fog. Az osztrák-magyar bank fótanása
illetőleg közgyűlése, e feltételeket valószínűleg
egész terjedelmükben el fogja fogadni. — A
bank gyűléseinek felezeti módja, a módosított
alapszabályok szerint az addigig lényegesen
különböző, a német birodalmi banknál fenn-
álléhoz hasonló lesz, a mennyiben a bank kö-
teles lesz minlenkor a bankgyűléseket két-
ötödöt, vagyis 40 százalékat ezüsten, aranyban
vagy külpiacokra szóló aranyváltokban kész-
letben tartani, a nélkül, hogy a jegykihoesztés-
nek magassága tekintetében valamelyik korlá-
tozva lenne; a bank azonban kiadott jegyei-
nek 200 milliót meghaladó felezetelen maradó
összege után pro rata temporis öt százalékot
fog adni felezetelen fogadni. A bank jövőre a Ma-
gyarországon kötetlő jószámozgálatok után eső
adót a magyaraknak nem fogja fizetni. Az eddigi
alapszabályoknak az az intézkedése, mely sze-
rint a leszámlítandó váltokon levő aláírások
közé legalább egynek bejegyezett czégtől kell
származnia, jövőre elesik; ezt nem a kormá-
nyok kívánták, hanem maga a bank fótanása
jelözte átírásban az érintett módosítás szük-
ségességét.

A két kormány, mihelyt a jelenleg még
függőben maradt pontozatokra nézve egyetér-
telmőség jön létre, fel akarja szolítani a két
törvényhozást, hogy a kvóta megállapítására
küldjenek ki regnikolaris bizottságokat. Egy-
idejűleg a kiegyezésre vonatkozó összes tör-
vényjavaslatok is előterjesztetnek, úgy, hogy

Öseink előtt a nászutazás ismeretlen dolog
volt.”

Mariska, ki férjének szavait csaknem
rémléve hallgatta, most önkénytelenül a
nagyamára gondolt. Epen tegnapelőtt min-
den részletrre kiterjedő bulatolás emlékező-
telenséggel beszélt el, hogy rögtön férjhez-
menetelenek első napján átvette a ház ko-
mányzatát; már másnap 6 főtze az ebédet,
söt megöltötte a pipát is, melylyel férje a
reggeli után a kortecskóban sétálni szokott.

A mama, az persze már volt nászuta-
zások, és nem is tűrné, hogy másként leg-
yen. Ő sokat ad a rendre és szokásr. E
tudat végre Mariskát felbátorította a szó-
láásra: „Csakugyan nem gondoltam, Gusztáv,
hogy ilyen csodálatos kívánságaid legyenek.
Már annyira örültem az utazásnak.”

„Ha kívárod, természetesen utazunk.
Most még a világ akármelyik tája felé elin-
dulhatunk, csak mondd, merre menjünk. Ne
nehezted, hogy mindjárt előjárdra ily nagy
kézreállt állottam, azonban mikor ezt
tettem, számítottam szerelmed végtelensé-
gére és áldozatkésziségre.”

„Gusztáv, e szemrehányást nem érdem-
lem meg!”

„Látod, kedvesem, én már beleképzel-
tem magam abba a boldogságba, melyet kis
lakunkban együtt élvezni fogunk, — te rám
utalva, én pedig rád. Van egy gyermekkor,
mely kedélyét soha sem vesztü el — a sze-
relem gyermekkor! Ez az útudatára ébredt
gyermekkor virulina nekünk otthon, ha egy-
másról kellene gondoskodnunk. Később már
eljön a mama és a néni, s megtanítanak
téged a háztartás vezetésének minden fur-
fangjára. Hogy egymást kölcsönösen vezet-
hessük, erre csak a szerelem taníthat meg!
Képzeld, hogy egy elhagyott szigetre vető-
dunk — boldogtalank lennénk? Tréfálkozza
egymással, nem-e ilyen életről ábrándoztunk?”

A fiatal asszony nem vázaltott, de már
az utolsó szavaknál férje oldalához simult.
A férj gyöngéd csókot nyomott ajkára és
elsimította homlokáról a szőke hajhullámo-
kat. Ekkor vette észre neje kezében a leve-
let és kérdé:

„Honnet?”

azok — feltéve, hogy a regnikolaris küldött
segék idejekorán befejezik teendőiket — még
a jelen állásnak folyamában elintéztethetnek,
s ily módon kiküldethetnek a vám- és ke-
reskedelmi szerződés felmondása. A vámnov-
ella ilymódon esetleg még az időn
életbe léphetne és az új banklapszabá-
ly intőzkedései is 1887. évi január 1-én
— ekkor azonban tizenegy évi időtar-
tammal — érvényessékké válhatnak. —
Ezenkívül az új czukoradó-törvény
is már az 1886. évi őszü idényre lenne
aktívaltó. A mindkét részen levő kormá-
nyok, a külügyminiszteriummal egyetértőleg,
továbbra ellátarozták, hogy most már felveszik
Rómánia-val is a szerződési tárgyalaso-
kat, az e végbéli szükségessé utasítások meg-
állapítására az osztrák-magyar vámkonferen-
cia össze is fog ülni és a külügyminiszte-
rium fel fogja szolítani a román kormányt.
Hogy külföldön megfigalmazottak a tárgyalá-
sokhoz. Az osztrák-magyar Lloyddal önmálló
sogélyozási szerződés megújítására vonatkozó
tárgyalások későbbi időre tervezetnek, mint-
hogy ez a szerződés egy sem áll semminemű
összefüggésben a hazai gazdasági kiegyezéssel s
ezenkívül még más határidőben is jár le. Fel-
tette, hogy az osztrák-magyar Lloyddal meg-
állapodás jön létre, a külügyminiszterium in-
gerencziája a Lloydra mindenestre jövőre is
fennmarad.

MEGYEI KÖZÜGYEK.

Aradmegye alispánjának jelentése 1885. negyedik negyedéről.

(Folytatás.)

A törvényhatósági községek és hivatalok
tevékenységi adatai a következők:
1. A központban az alispáni hivatalhoz
az énegyed folyamán 4625 közigazgatási, 64
kijárási, 36 elnöki, összesen tehát 4725 ügy-
darab érkezett be, melyek az előző énegyed
végén határlékban maradt 54 ügydarabbal
együtt, a köztervényhatósági közgyűlésnek fon-
tartottakon kívül, 89 darab kivételével, elin-
téztek.

2. Az állandó választmány pénzügyi szak-
osztálya, mint törvényhatóságilag kiküldött
számszék előtt, az illető számvévek előadma-
nyával elintéztett községi számadások és költ-
ségvetések átvétele, mely az előző számvé-
vek tevékenységét tünteti fel, a következő:

Csallóty János: 1885. október 1-én el-
látást igénylő számadás 1. 1885. IV-ikei ne-
gyedében feldolgozott számadás 1.

Ardelean Miklós: 1885. október
1-én ellátást igénylő számadás 5, 1885.
IV-ikei negyedében feldolgozott számadás 5.
Összesen: 1885. okt. 1-én ellátást igénylő
számadás 6; az 1885. IV-ikei negyedében fel-
dolgozott számadás 6.

A megyei számvévek, ezen számadások
elintézésén felül, a községek 1886. évi előány-
zatainak elkészítésével foglalkoztak.

3. A megyei árvaszek ügyforgalma:
előző énegyedben határlékban maradt 1885
a IV-ik énegyed alatt befolyt 4774
elintéztett alatt összesen 6659
ebből elintéztett 5107

maradt határlék 1552 db.

és pedig eladónként:
Svóba Aurél: III-ik énegyedű határlék
428, IV-ik énegyedben kiosztott 797,
összesen 1225, elintéztett 889, határlék 336.

Bükki József: III-ik énegyedű határlék
451, IV-ik énegyedben kiosztott 641,
összesen 1092, elintéztett 693, határlék 399.

Antonovics István: III-ik énegyedű
határlék 265, IV-ik énegyedben ki-
osztott 598, összesen 863, elintéztett 590,
határlék 273.

Vásárhelyi Géza: III-ik énegyedű
határlék 141, IV-ik énegyedben kiosztat-
ott 774, összesen 915, elintéztett 829, határlék
86.

Pécskai Sándor: III-ik énegyedű
határlék 400, IV-ik énegyedben kiosztott
845, összesen 1245, elintéztett 983, határlék
262.

Raskó István: Harmadik énegyedű
határlék 105, IV-ik énegyedben kiosztott
548, összesen 653, elintéztett 502, határlék
151.

Szondi György: Harmadik énegyedű
határlék 95, IV-ik énegyedben kiosztott
571, összesen 666, elintéztett 621, határlék
45.

Összesen: III-ik énegyedű határléki 1885.
IV-ik énegyedben kiosztott 4774, összesen
6659, elintéztett 5107, határlék 1552.

Az árvaszéki számvévek, mint egyuttal
gyámhatósági nyilvántartó, tevékenységi adatai:
Előirandó ügydarabja volt 1163.

Elsőböl előirt 1099-et

Előirt alatt áll 63 db.

Magán gyámi számadása volt 16. Szám-
vizsgálat mind.

Ezen felül előirt 24 tükzár elleni biztosí-
tást és 324 gyámotlalt és gondnokoltat.

4. A járási szolgabírák ügyforgalmi ki-
mutatása:

Borossesesi járás. Előző énegyedű határlék:
közű: 5, kihág. 21. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 958, kihág. 137. Elintéztett: közű: 951,
kihág. 123. Határlék: közű: 7, hatr. 14.

Aradi járás. Előző énegyedű határlék:
közű: 27, kihág. 2. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 1463, kihág. 61. Összesen: közű: 1490,
kihág. 63. Elintéztett: közű: 1460, kihág. 65.
Határlék közű: 38.

Pécskai járás. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 765, kihág. 146. Összesen: közű: 765,
kihág. 146. Elintéztett: közű: 759, kihág. 140.
Határlék: közű: 6, kihág. 6.

Radnai járás. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 1232, kihág. 280. Összesen: közű:
1232, kihág. 280. Elintéztett: közű: 1229,
kihág. 268. Határlék: közű: 3, kihág. 12.

Világosi járás. Előző énegyedű határlék:
közű: 34, kihág. 69. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 2578, kihág. 103. Összesen: közű:
2612, kihág. 172. Elintéztett: közű: 2581,
kihág. 102. Határlék: közű: 31, kihág. 72.

Kisjenői járás. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 1489, kihág. 7. Összesen: közű: 1489,
kihág. 7. Elintéztett közű: 1489, kihág. 7.

Eleki járás. Előző énegyedű határlék:
közű: 3, kihág. 4. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 860, kihág. 2. Összesen: közű: 863,
kihág. 6. Elintéztett: közű: 858, kihág. 5.
Határlék: közű: 5, kihág. 1.

Borosjenői járás. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 826, kihág. 36. Összesen: közű: 826,
kihág. 36. Elintéztett: közű: 826, kihág. 36.

Ternovai járás. Előző énegyedű határlék:
közű: 5. IV-ik negyedben befolyt: közű: 956,
kihág. 8. Összesen: közű: 961, kihág. 8. El-
intéztett: közű: 954, kihág. 8. Határlék:
közű: 7.

Nagy-Halmagyi járás. Előző énegyedű
határlék: közű: 3, kihág. 2. IV-ik negyedben
befolyt: közű: 655, kihág. 83. Összesen:
közű: 658, kihág. 85. Elintéztett: közű: 658,
kihág. 85.

Összesen: Előző énegyedű határlék: köz-
ű: 77, kihág. 98. IV-ik negyedben befolyt:
közű: 11777, kihág. 842. Összesen: közű:
11854, kihág. 940. Elintéztett: közű: 11765,
kihág. 837. Határlék: közű: 89, kih. 103.

5. A megyei árvaszek által az elmúlt é-
negyed alatt a hagyatéki tárgyalás megkezdése
végéig kiadott ügyek átnevezet előtintetű ki-
mutatása következő:

Pécskai járás. Tárgyalás alatt állott ösz-
szesen: szolgabíróiál 10, községnél 10. Elin-
tézett: szolgabíróiál 9, községnél 9. Határlék:
szolgabíróiál 1, községnél 1.

Aradi járás. Tárgyalás alatt állott ösz-
szesen: szolgabíróiál 18, községnél 17. Elinté-
zett: szolgabíróiál 18, községnél 16. Határlék:
községnél 1.

Világosi járás. Tárgyalás alatt állott ösz-
szesen: szolgabíróiál 5, községnél 33. Elintéztett:
szolgabíróiál 2, községnél 12. Határlék: szol-
gabíróiál 3, községnél 21.

Ternovai járás. Tárgyalás alatt állott ösz-
szesen: szolgabíróiál 16, községnél 13. Elinté-
zett: szolgabíróiál 2, községnél 9. Határlék:
szolgabíróiál 14, községnél 4.

Radnai járás. Tárgyalás alatt állott ösz-
szesen: szolgabíróiál 8, községnél 36. Elintéztett:
szolgabíróiál 6, községnél 32. Határlék:
szolgabíróiál 2, községnél 4.

Nagyhalmagyi járás. Tárgyalás alatt áll-
ott összesen: szolgabíróiál 6, községnél 8.
Elintéztett: szolgabíróiál 4, községnél 6.
Határlék: szolgabíróiál 2, községnél 2.

Borossesesi járás. Tárgyalás alatt állott
összesen: szolgabíróiál 7, községnél 47. El-
intéztett: szolgabíróiál 7, községnél 27. Határlék:
községnél 20.

Borosjenői járás. Tárgyalás alatt állott
összesen: szolgabíróiál 5, községnél 16. Határlék:
községnél 4.

Kisjenői járás. Tárgyalás alatt állott ösz-
szesen: szolgabíróiál 21, községnél 41. Elinté-
zett: szolgabíróiál 18, községnél 22. Határlék:
szolgabíróiál 3, községnél 19.

Eleki járás. Tárgyalás alatt állott ösz-
szesen: szolgabíróiál 14, községnél 10. Elinté-
zett: szolgabíróiál 4, községnél 7. Határlék:
szolgabíróiál 10, községnél 30.

Összesen: Tárgyalás alatt állott: szolga-
bíróiál 110, községnél 235. Elintéztett: szolga-
bíróiál 75, községnél 156. Határlék: szolga-
bíróiál 35, községnél 79.

V. A hadkiegészítési ügyek megtekintésé-
ben van szerencsem jelenteni, hogy a fiso-
rosások befejezésével a távol maradt hadköte-
lesek pulhatolása és utóállítás folytatottat s
azok eredménye a következő átnevezet foglal-
ható egybe:

Pécskai járás az 1885. évi foállítástól
távol maradt 96, 1885. decz. hó végéig állit-
tatt és egyéb okból töröltetett 25, marad elő-
jegyzésben 71.

Aradi járás az 1885. évi foállítástól tá-
vol maradt 87, 1885. decz. hó végéig állit-
tatt és

Külföld.

A kisderek között járványosulást okozott halálja; a himlő 10 esetben 1-szer okozott halálát; a typhus szörvényszerűen jelentkezett a 5 esetben volt halálos kimenetelű; a diftéria 2, a torokgyík szintén 2 halálos lefolyással esett fordult elő.

Elhalt a városi lakosságból 90 egyén, 51 fi, 39 nő; az egy éves kor alatti gyermekek száma 35; azonosul az öt éves korig 12. Baleset következtén elhalt 1; öngyilkosság felmerült 1 esetben; halva született 6.

Az elhaltak közül esik a csecsemőkora 39%, a gyermek és ifjú kora 19%, a felnőtt korára 28%, az előhalott korbeliekre 14 százalék.

A halálozás évi aránya 28.2. Az összes elhaltak közül orvosoltatott 87. A városban elhalt idegenek száma 21.

A megyei közoktatásban apólatott 361. beteg, az iskolákban magánorvosoknál 17, összesen 378; ezek közül gyógyult 142, javult 33, meghalt 18, ápolás alatt maradt 185.

A megyei közoktatásban apólatott 45 helybeli illetőségű egyén.

Orvosi ápolás nélkül egy 7 éves alóli gyermek halt el, ez esetben a szülő büntetendő nem volt.

Népességi viszonyainkban szintén némi hanyatlás mutatkozott; élve született 133 gyermek és pedig 71 fiú, 62 leány; törvényes 115, törvénytelen 18; a születések évi aránya 41.7. Házaszám költött 7.

A személy- és vagyonbiztonságot nagyobb mérvű merénylet meg nem zavarta.

A esetekben jelentőségi tolvajlasi esetek száma 31, a tettesek 29 esetben kípólatoltatván, 21 esetben a kir. törvényszékhez, 8 esetben pedig a kir. járásbíróhoz tetették át, 2 esetben a tettes kípólatoltatva nem volt.

A kihágási bíróságnál a múlt hólóról határozatokban maradt 5 ügygel tárgyalás alatt volt 141; elintéztetett 80, a kir. bíróságokhoz áttétetett 57; tárgyalás alatt maradt 4 ügy.

Letartóztatva volt 60 egyén, kik közül elintéztetett 46, a kir. bíróságokhoz átkísértetett 14.

(Folyt. köv.)

Városunk házilag közelit java-dalmainak összes jövedelme 1885-ben kitért 89,864 frt 86 krt. És pedig a városom-póknál beszédet kövőztvám díja k-ban: 45,642 frt 90 krt; helypénz-ben 38,245 frt 71 krt; s partjavadalmi díjakban 4976 frt 25 krt. A tavalyi év-t hat kedvezőbb eredményt adott, mint 1883. amidőn 88,625 frt 19 krt, s mint az 1884. év, amelyben 87,327 frt 12 krt tett ki az említett javadalmakból nyert összes jövedelem. — Arra nézve, hogy az egyes városom-póknál mily nagy a forgalom — szolgáljanak a következő adatok: 1885-ben beszédet a Boeczka-utca-i vámnál 15,704 frt 90 krt, a radnai-utnál 19,814 frt 14 krt; a simándi-utnál 8107 frt 80 krt; a kurtiesi-utvánál 5553 frt 93 krt; a pécskai-ut vámnál 17,201 frt 50 krt. E szerint legkevesebb a for-galom a radnai-, s azután a pécskai-ut vá-mnál. — A főnebb kiutintatott 1885. évi össze-jövedelem az egyes hónapokra következőleg oszlik fel: januárban volt 6439 frt 68 krt; februárban 5577 frt 33 krt; márc-ziusban (az országos vásárt is számítva) 7498 frt 8 krt; áprilisban 5024 frt 28 krt; májusban 6314 frt 36 krt; júniusban 6966 frt 21 krt; júliusban 7865 frt 18 krt; augusztusban (országos vásár) 9364 frt 73 krt; szeptemberben 9227 frt 3 krt; októberben 7324 frt 59 krt; novemberben (országos vásár) 12273 frt 43 krt; decemberben 5389 frt 96 krt.

Folytatolagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényha-tóságai bizottságának 1886. évi január 13-án délután 4 órakor tartandó rendes havi köz-gyűlésében felleendő tárgyaknak:

29. Győr szab. kir. város közönségének átirata a törvényhatóságokról szóló törvényja-vaslatainak a városi törvényhatóságok önkor-mányzati jogait sértő népműi intézkedése el-en az országgyűlés képviselőházához intézett felírat pártolása iránt.

30. Dr. Múlek Lajos törvényhatósági bi-zottsági tag indítványa a törvényhatóságokról szóló törvényjavaslatt tárgyakban.

31. Schauer Lajos aradi gyógyszerész kérvénye gyógyszerárának a Karolina-utca és a radnai-ut által határolt forgalmi területbe való áthelyeztetése, illetve a gyógyszerár hely-lyének ezen területben való kijelölése iránt.

32. A tiszi ügyész jelentése Bettelheim-testvérek aradi cseggel a város részére szük-ségelt papír- és irodai szerek szállítása iránt kö-tött szerződés jóváhagyása tárgyában.

33. Ugyanaz Andrányi Károly és fiai cseggel a város részére szükségesítő vasanya-gok és vaseművek szállítása iránt kö-tött szer-ződés jóváhagyása tárgyában.

34. Ugyanaz Dobró Mitru, Rajku Mi-hály- és társai a város tulajdonához tar-tozó 373 hold, Putarity Demeterrel 4 hold földterület iránt kö-tött szerződés biztosítéka-nak bekebelezéséről.

35. A tanács jelentése Budapest főváros törvényhatósági bizottsága által a lakosság élelmészére szolgáló kisbolt elváltatását válo-banásmod tárgyában alkotott szabályrendelet tárgyában kiadott belügyminiszteri körrendeletre.

36. Ugyanaz a Szász-Er szabályozó társ-sulatához az érdekeltségű való kilepése iránt in-tézkendő nyilatkozat tárgyában.

37. A tanácsjelentése Kayser Józsefnek csatornázási költségvetése ügyében beadott fellebbezésére vonatkozólag.

38. A számvérői hivatal jelentése a róm. kath. templomépítési alap állásáról.

Jusztitor Kálmán,

főjegyző

A szerb-bolgár háború. A nagyha-talmak külön fölszólást szándékoznak intézni a szultánhoz és Sándor fejedelemhez, saját felfo-gások szerint, adják elő, amely különbsége-ket a hatalmak igyekeznék foglagnak legjobb ere-jükhöz képest kiegyenlíteni.

Párisból, jan. 8-áról írják. A hírlapok kedvezően fogadják az új kabinetet, mely ki-békítési politikát fog követni. A Freycinet-mi-niszteriumban a miniszterelnök továbbra is meg fogja tartani a külügyi tárczát. Belügy-miniszternek Freycinet Fallerest, a Ferry-mi-niszterium volt tagját, szemetelt ki, de miután ez az összes pártoknál ellenzéssel találkozott, Freycinet belügyminiszternek Sarrient, az ed-digi postaminisztert választotta, a ki eddigelő egy parthoz sem csatlakozott határozottan, de legtöbbszór a radikális balal szavazott. Kinevezése általános meglepéssel találkozott. Ha-tározottan állítják, hogy Algír kormányzója Constans leendő.

Londonból, jan. 8-áról távirják: Né-hány nap óta itt arról beszélnek, hogy a Né-met- és Franciaország közötti viszony meg-rosszabbult. Erre a „Gaulois” egy madridi trü-fidósítása ad okot, mely szerint Münster gróf német nagykövét Freycinet külügyminiszternél fölszólalt volna a francia-spanyol határon törté-ntek miatt és kijelentette volna, hogy Né-metország, mint a monarchikus államforma barátja, nem engedheti meg, hogy a spanyol monarchia megluktatására irányuló köztársas-sági törekvések Franciaországban támaszkodja-sanak. A „Gaulois” tudósításának itt épp oly kevés híttel áttak, mint Párisban; mindazon-által bizonyos figyelmet keltett, hogy a fran-cziák nemrég a Pireneusok mentén erőltetési munkálatokat végeztek.

Londonból írják: A lefolyt évben a behozatal értéke 373/4 millió font sterlingre rugott (16 millióval kevesebb, mint 1884-ben), míg a kivitel értéke 213 millió font sterlingre tett ki (20 millióval kevesebb, mint 1884-ben).

Freycinet ki a francia új miniszte-riumot már megalkotta melynek névsorát la-punk tegnapi száma hozta — mint írják, csak akkor fogadták el a kabinetalkotást, mi-után Clémenceauval értekezett és vele oly programról egyeztetett, mely a radika-lisok többsége által is el lenne fogadható.

A Karolina szigeték kezelésére vo-natkozó jegyzőkönyv f. hó 4-én lett Madrid-ban a Cortes elé terjesztve. Ez hat szakasz-ból áll és előadja, hogy Németország elis-meri a spanyol foglalás elsőségét és annak souverénitását.

Legújabb pósta.

Görögországból érkező hírek aggodalmakat okoznak. Párisban attól félnek tudniillik, hogy Delianysia folytatni fogja a leg-utóbbi körjegyzése által megindított diploma-tiai háborút, és hogy Görögország márczius havában megkezdje az ellenségeskedést Török-ország ellen, hogy kiterjeszkölje a berlini szer-ződés által megígért határnyilatkozat.

Konstantinápolyban ismét na-gyobb számú redif szözlöttatott zászó alá Syria-ban, ambar a napokban hivatalosan kijelen-tette a porta, hogy hadikészüldését befejezte. A készülődés folytatását azzal hozzák összefü-gésbe a török körök, hogy a porta semmiké-pen sem tartja kielégítőnek a politikai helyze-tet, és számításba veszi hogy a tavasszal újra kitör a háború.

Nisbe jan. 9-én reggel 8 órakor 2800 bolgár hadifogly érkezett Belgrádból, a 18-ik testőrzászlóalj két századának fedezete alatt. A foglyokat Cervena Kiekká, Pirobba, és a bolgár határhoz kísérik és átadják a bolgár hatóságnak. A szerb kormány a bekeötés küszöbén álló tárgyalása alkalmával inditvá-nyozni szándékozik, hogy Bulgária és Szerbia kereskedelmi szerződést kössenek egymással.

Pétervárott Kaulbars báró, a bécsi orosz nagykövetség katonai attachéja, a ki Pé-tervárra hivatott, hogy a nemzetközi katonai bizottságnak a szerb-bolgár fegyverszünetre vonatkozó javaslatairól jelentést tegyen, a czár-nak átnyújtotta Sándor fejedelem magán le-velét.

Berlinben a „Reichs-Anzeiger” jun. 8-diki száma Jacobini bírnok csak a fekete sas-renddel: Moncessi és monsr. Galimberti államtitkároknak az I. oszt. vörös sasrenddel: Massoni előadó tanácsnak a II. oszt. koronát renddel, és Jacobini leltárnoknak a III. oszt. koronarenddel való kitüntetését teszi közzé. A nem-hivatalos részben a pápa latin nyelvben szövegezett levele közöltetik, melyet Bismarck hercegehez intézett a Krisztus-renddel való ki-tüntetésre alkalmából.

Párisból, jan. 8-dikáról írják hogy a kormány nyilatkozta a kamarákban meg fog győzni mindenkit annak szükségességéről, hogy a pártok között végre fegyverszünetet létesüljön. Boulanger hadügyminiszter a had-ügyi osztály költségvetését lényegesen csökkenteni szándékozik. Boulanger hadügyminiszter a kö-vetkező napnaparancsot intézte a hadsereghez: A köztársaság elnöke azon nagy tisztelbelben részesített, hogy a miniszterium tagjait hívott meg. Bizalommal fogadtam el eme meghívást, és meg is vagyok győződve, hogy minden tisztelget viselő katonai részről kötelességün-dás, engedelmesség és odaadás alapján fel-tétlen közreműködést fogok tapasztalni, mely tulajdonságoknak jelét a hadsereg már oly sokszor szolgáltatva. Teljes erejévelyül törekedni fogunk tovább munkálkodni a kitűnő elődjeim által kitűztött irányban, katonai képzettségünk kötelezettségén, melynek tiszteit év óta sze-meljük tevékenységünkkel. Eljen Franciaor-szág! Eljen a köztársaság!

Valparaisóból jan. 8-áról jelentik. A kamara viharos ülésein megtagadta a költ-segvetés megszavazását. A kormány felfüg-gesztette működését. A politikai helyzet na-gyon feszült. — Merwöl a következőket tá-virják: Orosz- és Angolországban a Chaniz-Chantol egész Mereusáig húzódtó határvonal kitűzésében sikerült megállapodásra jutniuk, a hófuvas és fagy következtében azonban a ha-tárvonalok fölállítását elhalasztották.

Brüsszelben, jan. 8-án a senatus folytatta az irói és művészi tulajdonjog meg-védéséről szóló törvényjavaslatt tárgyalását és elfogadta azt az indítványt, hogy a hírlapok

táviratait és magánírtéseit nem szabad a forrás megnevezése nélkül átvenni.

Langyel lapok azon hírt veszik Varsóból, hogy congressus Lengyelország majdnem összes vasutain be kellett szüntetni a közlekedést a nagy hófuvas miatt.

Prágából jan. 8-ikáról írják: A tarto-mánygyűlés mai ülésének első fele, melynek melynek napirendjén a költségvetés részletes tárgyalása állott, szintén nem folyt le igazott jelenetek nélkül, s Pickert képviselőt rendre is kellett utasítani. Pickert szólott a felől, hogy a közoktatásügyi tanács minő előzékenységgel állított föl a német községekben eseli iskolá-kat. — Herold eseli képviselő (közbeikt): „Hazugság!” — Pickert azt feleli erre, hogy őt az ilyen gorombaság zavarba nem hozza. — A tartományi főmársall erre rendre utasítja Pickertet.

Innsbruckban jan. 8-án kezdte a tartománygyűlés mai ülésében az iskolügyi vitát, mely igen élénk volt.

Grácban a jan. 8-iki tartománygyűlésen a helytartó Eckermann interpelláci-ójára válaszolt, melyet a cillii gymnasium tanu-lóinak szlovén nemzetiségi üzemlei és a gym-nasium igazgatóságának a szlovének mellett való pártoskodása tárgyában terjesztett volt elő és visszautasította Eckermann e vádját.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 9. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A képviselőház az ünnepi szünet után ma délelőtt tartotta első ülését, melyen azonban érdemleges tanácsko-zásba nem bocsátkozott, s csak az el-nöki bejelentéseket hallgatta meg. Az elnök meglep hangon emlékezett meg az időközben elhalt Kiss Lajos és Kál-lay János képviselőkről, s a ház elha-tározta, hogy részvétét jegyzőkönybe igttatja.

A ház jövő hétfőn kezdi meg a pénzügyi bizottság általános jelenté-sének tárgyalását az 1886-diki költ-segvetésről.

Feridoun bey.

Budapest, jan. 9. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Törökország titáni főcsonulát: Feridoun beyt, ki már több évet töltött itt, kinevezték a porta athéni követévé.

Bolgárok határsértése.

Belgrád, jan. 9. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Bolgár csapatosztályok Rakovicznánál és Kirijevoánál a bolgár határon át-lépték a demarcationalis vonalat.

Pozsonyi marhavásár.

Budapest, jan. 9. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A pozsonyi marhavásárt illető kartell az érdekelte hízalók aláliták és meg-hosszabbították további két évre.

Nagy bukás Brünmben.

Budapest, jan. 9. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Brünmben a Jacques Doller gyapju-árucég 450,000 frt passivával csőbe esett.

Az „Aradi Közlöny” elői zetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:	
Egy évre	12 frt — krt
Félévre	6 „ — „
Negyedévre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Videkre postai szétküldéssel:	
Egy egész évre	14 frt — krt
Félévre	7 „ — „
Negyedévre	3 „ 50 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük január 1-i g az alólított kiadóhivatalhoz ezimezve be-küldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel. Arad, 1885. évi decemberhóban.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Jan. 10. Vasárnap. — Róm. kath. Rem. Pál. — Prot. Math. Hygn. — Görög-öröm (decz. 29.) 14000 a. — Nap kél 7 óra 49 p., nyugszik 4 ó 25 p.

Jan. 10. Az aradi kereskedő ifjúság batyubálja a régi Lilydteremben.

Jan. 10. Az I aradi hadász betegs. egytl. köz-gyűlése d. u. 3 órakor a Király-kavház emulati ter-mében.

Jan. 11. Aradmegye közgyűlése d. e. 9 órakor

Jan. 11. Aradmegye közigazgatási bizottsága-nak ülése d. u. 3 órakor.

Jan. 13. Arad szab. kir. város törvényha-tósági bizottságának rendes havi közgyűlése d. u. 4 órakor.

Jan. 16. A polgári jótékony nögylet tombola-val összekötött táncvigalma a „Fehér kereszt” zállóban.

Jan. 31. Az aradi iparos-íjak önképző- és betegsegélyező egyetelenk hangversenyvel egybekö-tött zörtörök táncszertélye a Krispin termében.

H I R E K.

ARAD ÉS VIDÉKE.

Kérelm! Az aradi polgári jótékony nögylet évtizedek óta teljesíti nemcs ké-relségét a szülötlen árvaik érdekében. Az éhező kisdereket étellel, a ruhátlanokat

ruházattal látja el: pótolni igyekszik a pótol-hatalan apai felügyeletet és az anyai sze-rezet édes melegét. Száz meg száz árva álja a jótékony kezek működését, melynek hatásá alatt nem egy elzúllni készült élet megmentve lett a tardsadalom számára, az emberi rendeltetés teljesítésére. A nögylet eme szor hivatása gyakorlásában mindenkor a közönség jóindulatával és részvételével tála-lakozott. A nagy közönség változatlan párt-fogása tette lehetővé emberies kötelessége betartását. Most is e pártfogásra apella-lunk, midőn alapítóink gyarapítására 1886. évi január hó 16-án a „Fehér-Kereszt” nagy-teremben táncvigalmat rendezvén, azza egybekötött tombola nyereménytárgyaira nézve a nemeselelki közönséget, miként előző években, úgy ezuttal is kegyes adakozásra kérjük fel. Meg vagyunk győződve, hogy kérelmünk nem leendő pusztában elhangzó szó: az visszhangra lel az árvaik sorsán résztvevők szívében, és kifejezést is talál a begyűlendő adományok sokasága által. Az isteni gondviselés áldása legyen mindenik adakozó felett és saját családja boldogsága-ban kapja jutalmát a szenvedőknek nyújtott segélyért! Kérésünk tehát: adakozzunk az árvaik érdekében tartandó tombolához. A tombolatárgyakat kérjük dr. Hudetz Ferenczné és dr. Remetey Károlyné védasszonyokhoz küldeni, kik az átvétellel megbizva lettek. Adakozzunk! Arad, 1885. decemberhóban.

Az aradi polgári jótékony-nögylet nevében: özv. Purgly Jánosné, védasszony, Dr. Múlek Lajos, egyesületi titkár.

A szentpétertéri és ó-város-l házi iskolákba járó szegény sorsu gyer-mekek ruházattal való felszerelésére adakoz-tak még utalag: Bárd Antal 1 forintot és Vaszi György 2 frt. Ezen adományokat az „Arad”-múlt év 294,296 és 197 száma-ban kimutatott adakozásokhoz csatolva, a fent nevezett czérel begyűlt összesen 125 frt 41 kr. Ezen összevből karácsonyra 17 fiu számára új csizma, — 14 leány számára új cipző lett készítetve s kiosztva Beszerez-tetett még 25 darab jó meleg új nadrág, 5 leány számára új téli ruha s kendő. Ezekben kívül többen részesültek még használatos ajándékoktól ócska ruhaneműekben s az iskolázók által adományozott 22 darab új fehér ruhaneműekben. A kisebb nagyobb mértékben segélyezett gyermekek száma — an iskolázók részéről csizmával és cipzővel már korábban segélyezett tanulók kivül — az 50-et meghaladja. A jövőre adakozók becses adományuknak tulajdonítható az, hogy ily sok szegény gyermek részesült nálunk segélyezésben. Gellér János igazgató tanító.

Tisztelgések Jánossy Demjén kitüntetett plébános helynök urnál tegnap délelőtt nagyszámúval jelentek meg, őt ez alkalomból üdvözöndök. Ott volt Salacz Gyula polgármester ur vezetés alatt a vá-rosi tisztviselői I. ar, Varjassy Árpád tanfelügyelő, Kerner Péter áll. tanító képezdei igazgató. Szabó József áll. tan. képz. tanár; Fischer Miklós törvényszéki bíró, Búky József ár. ülnök, Varjassy József, Tarjányi Vilmos, Hirschman József az izz. hitközség elnöke és több te-kintélyes polgár.

Ertesítés. Az Aradvárosi Önkéntes (u.) tűzoltókár támaszkodva a nagyérdemű közönség részéről hosszú éve-ken át hálás köszönettel tapasztalt részvétre elhatározta, hogy a farang lefolyása alatt tűzoltó-és szerek és szerelvények beszerzésére szükséges összegek fedez-tetésére 1886. évi február hó 20-ik nap-ján a fehéskereszt tanyterében zártkörű táncmulatságot rendez, s annak korszultvitelére előlított rendező bizottságot bízta meg. — Midőn a parancsnokság ezen határozatot meghozta, szemé előtt lebegett azon kötelesség, melylyel a nagyközön-séggel szemben tartotik, s melynek csak úgy képes megfelelni, ha a tűzoltás és ment-es körül szükséges eszközökkel és erővel rendelkezik; a labecziya tehát nemcsak a mulatás, hanem és logikább a nagyérdemű közönség szives hozzájárulása és nagylelkű adományai által azon összeg előteremtése, mely képes teszi a kart a kötelessége teljesítéséhez szükséges szerek beszerzésére. Karunk eddig is a legnagyobb erővel a lel-kiismeretességgel azon iparkodott, hogy a nyert kegyadományokat és báljövendelmeket azok rendeltetéshez képest használja fel. Ezen eszme fogja vezérelni karunkat jövőre is, s legszentebb kötelességének fogja tekin-teni mindig a nagyérdemű közönséggel szem-ben a nyert nagylelkű adományok és egyéb jövendelmekről pontosan és lelkiismerete-sen számolni. Alólított bálrendező bizottság midőn a reáított kötelességet elfogadta, leg-főbb kötelességül tűzte ki a bál rendezése körül mindent elkövetni, hogy a rendezendő bál az eddig rendezett ujtűzoltó bálók új hírnevének minden tekintetben megfeleljen s különösen, hogy a tisztelt közönség abban nemcsak egy fesztelen és jó kedélyű mulatságot, hanem igényeknek minden tekintetben kielégítő szórakozást leljen. Ezek s különösen a kitűzött nemes czérel való tekin-tettel, azon tiszteltteljes kerlellemmel fordulunk a nagyérdemű közönséghez, misze-rint: karunk irányát ha eddigta-nusított áldozatkészességében karunkat ez alkalommal is rászelitetni sziveskedjék. A meghívók széthordása és a jegyek elárutása t. hó 11-én veszi kezdetét s egyelőre a ren-dezőbizottál megbizott tagok által a kar-pesztéjével ellátott ívek mellett fog eszkö-zöltetni. Jegyek ára: Csaldagy 2 frt, sze-mélyjegy 1 frt. — Karzatjegy I sor 3 frt. II. sor 2 frt. III. sor 1 frt. Aradon, 1886 január 9-én. P é t e r f f y A n t a l, S t á n k o v i c s M i l o s, Z ö l d y J e n ő, B u z á k y G y u l a, S c h v e l l e n g r e b e r G y u l a, bál rendező bizottság.

A megyei tisztviselők bálja. Megjött a első tereke — telen. Tegnap éjjel zajlott le a „Fehér Kereszt” szálloda díszes helyiségében az ugynevezett „megyei bál”. Első sorban mindjárt konstátálhatjuk a teljes sikert; valóban méltó utódja volt e mulatsá-g járőr, még mindnyájunk élénk emlékeiben élő elődeinek. Méltó volt arra, hogy nyitá-

nyát képezze az idei hosszú farsangnak, a ke-délyes mulatságraíró messze földön híres Arad-megyében. A megye szépen kitett magáért, — megmutatta, hogy nem igaz az, a mit a „civilizatio” emberre ráfognak, miszerint vég-elgyengülésben szenvedne. A közigazgatás ezuttal megmozdította elleneinek minden reá szor ragalmait: megmutatta, hogy mire képes a „régi vármegye”. A tisztviselői kar, akurjuk mondani — a rendezőség hálaa köszönetet ér-demel ezuttal kifejtett ügybuzgóságáért és min-denre kiterjedő figyelméért, mely ezuttal ment volt minden bürokratizmustól. — Megemlítjük, hogy a „Fehér Kereszt” terme egészen ün-nepiesen, unponan lett kicsinosítva, s hogy a kijavított tükörsima parkettekben, mint a lep-kele beletgett végig a parkok. A zenét Horváth Ferkó zenekara szolgáltatta.

A jelenlét tisztecsőnk névsorát a követ-kezőkben adjuk:

A szónokok: Faulvetter Józsefné, Var-gai Gyuláné, Fischer Miklósna, Millig Józsefné, Beles Jánosné, Weitner Józsefné, Pálfi Ala-josné, Gruber Mária, Trux Károlyné, Vangyel Szilárdné, Lacay Józsefné, Sármezeiné, Jakabily Zoltánné, Káldobó Gézná, Kohányi Morné, Dr. Murádi Árpádné, Kövér Ferenczné, Bartos Gusztávné, Rezi Beláné, Tagányi Ist-vánné, Kiss Károlyné, Vanray J.-né, Vasárhe-lyi G.-né, Borossné, Csukay S.-né, Temesváryné, Dorkané, Párisné, Joanesku Lazárné, Halmay-né, Vangyel Istvánné, Hász Antalné, Heinze Gaborné, Szalay Károlyné, Földes Kelemené, Köpf Györgyné, Nikolic Péterné, Vojtek Ala-josné, Kinczig Ferenczné, Kincziga Jánosné, Pokornyné (Lőkosháza), Bendikné, Káldobó Kálmánné, Váczy Vilma.

Leányok:

Faulvetter Juliska, Fischer nővérek, Kab-dobó nőv., Schwob Gizella, Weitner nővérek, Pálfi Mariska, Gruber Mariska, Lacay Er-zsike, Sármezey nőv., Vangyel Jolán, Kohányi Mariska, Hofbauer Flóra és Olga, Franko Janka (Soborsin), Kövér Elvira és Szilárd, Reji Irén, Bartos Málcsi, Tagányi Hajnalka (Ujanat), Vannay Irén, Csukay Lotti (Radna), Vasvárhelyi Lonke, Temesváry Dorka Anna, Páris Gizella, Halmay Etel és Ilonka, „Vangyel Vilma és Sarolta, Hainz nőv., Szalay Erzsé, Köpf Irma (Pécska), Nikolic Irma, Vojtek Hajnalka, Trux Mariska, Skulteti Ma-riska, Kinczig nővérek, Návay Margit, Ben-dik Etel, Kükemezey Vilma.

Karzatn voltak: özv. Gajdos Józsefné, Szalay Beláné.

Notabilitások: Tabajdy Karoly fő-ispán, Ormos Péter alispán, Boles János, Szath-mary Gyula, Otrubay K. Jlabanczy alezredes, Lócs Rezső, Kunec Elek igazg. Az első nögylet 60 pár tánczolta, e szám később sem fogyot.

Az aradi jótékony nögylet tombolájához adakoztak: Sztgr. Kirényi Lajos ur: Jokai „Az arany ember” színművét és gr. Teleky Sándor „Gariboldi álom” című műn-káját díszkötésben. — Özv. Scherz Józsefné urnó: 1 virágparhat, 1 csinos tentatortót, 1 óratartót, kés szép gyertyavirágartót 1 író parhat, 1 szép csemegetálat és 1 csinos óratartót. — Szentpétery-Hefele Sarolta urnó: 2 kis gypsobort, 1 asztalkendőgyűrűt és 2 szép hamutányért. — Özv. Somogyi Józsefné urnó: 1 doboz finom levelepapírt, 2 csinos gyertyatartót, 6 csemegetányért és 1 csomag külföldi szivart.

A „Grand Hotel Zemplényi” ozelett „Fehér Kereszt” — földszinti helyisé-gében Zemplényi Ferenc ur által nagyszerű fényfnyel, pompával és eleganciával berende-zett sorsarnok és étterem tegnap este nyílt meg. E helyiséget Zemplényi ur valóban költ-seget nem kimőlt, úgy szólván pazar fény-üzessellel rendezte be, úgy hogy az nem csak az aradi hasonló helyiségekkel tuliszáryalja, de bármely világvárosban

megyében. Városok közül legnagyobb férfi-szükség van Pozsonyban, utána Kassán. Komárom következik, s az egyetlen normális viszonyú város, melyben a férfiak és nők ugyanazon számmal vannak: Temesváron. Ellenben csak két város van — a legújabb statisztikai adatok szerint — melyekben a nők kisebbségben vannak, ezek Hódmezővásárhely és Szeged.

— **Elemelt börtön.** Juhász Mihály kövessége 30–40 ft értékű börtöndíjért a kurtisi várteremből ellopták. A csendőrségnek sikerült a tettest Répás György kurtisi lakos személyében elfogni és az aradi kir. törvényszék, mint bünyefüti bírósághoz bekísérni.

— **Birtokváltások:** Károlyi Ferenc és neje szül. Margon Hermina eladják az aradvárosi 945. számú tükönyben bejegyzett, belvárosi, Szt.-István-útszél üres telekét egy fél, helyi részét Habel József és neje szül. Kleimhofer Józsefnek; a másik félre pedig David Sebestyénnek. — Bálintffy Pál, mint neje szül. Uhring Erzsébetnek tulajdonát megváltotta, eladja az aradvárosi 447. számú tükönyben bejegyzett 1 hold 960 négyszög ölnyi szántóföldjét, határos dulóiban, Burján Arzinnak.

— **A bega-csatorna** a bekövetkezett esőzés és hóolvadás folytán, mint Temesvárról írják, tegnapelőtt óta egy méternyi áradt.

— **Diphtheritis.** Szt.-Annán a már szűnőfélben lévő diphtheritis ismét járvány szüregébe lépett fel. Az orvosi hivatal részéről megtették a szükséges óvintézkedéseket.

— **Tanítók jutalomdíjazása.** Arad-megyei állandó választmány, a megye tulajdonát képező nevelési alapítvány kamatából rendelkezésre állott összegeket, tegnapelőtt osztotta szét az arra érdemeseknek talált nevelőket között. Ennek értelmében a kir. tanfelügyelő és a járási szolgabíró véleményes jelentését, valamint a választmány egyes tagjainak közvetlen tájékozása nyomán jutalomdíjakat kaptak a következő tanítók: u. m. Székely Sándor németpergi tanító 40 ft, Bogdán János románvilágosi, Teodoran Demeter fővárosi, Takácsy Ferenc újvárosi, Wittenberger János glogovicsi, Kovács Ferenc győri, Hermann Gyula galasi, Berváldy József panthózi, Popovits György apati, Szolnoki Miklós magyarádasi és Kovács János kisjenői tanítók pedig egyenként 20 ft-ot. Kiosztott összesen 240 ft.

HAZÁNK és a FŐVÁROS.

— **A Budavár visszavételének** emlékére az idén rendezendő kiállításra már mintegy 1000 tárgy van bejelentve.

— **A budai gyilkosság ügyében** Diamant Józsefnek neve, ambar önként jelentkezett a rendőrség felettartja gyanúját.

— **Rendőrkapitányok érkezése.** Győgyös város rendőrkapitánya Némk Edc érkezett haza az ország összes rendezett tanácsú városainak rendőrkapitányait, hogy a közigazgatási törvényjavaslat ellen állást foglaljanak. Ez érkezéskor 17-ikén lesz a fővárosban s kezdődik egy ismerkedési estély a Szikszay éttermében.

— **Liszt Ferenc** e hó 20-án vagy 21-én Budapestre érkezik, s huzamosabb ideig fog fővárosunkban tartózkodni.

— **Színház éjegések 1885. évben.** A múlt esztendőben összesen 10 színház eggett le, ami a közvetlenül előzőt leszámítva, az átlagos színházégek számához aránylag ekegy. Ez szám alacsonyysága nagyrészt annak tulajdonítandó, hogy a ringszínházi castastropha óta sokkal nagyobb gondot fordítanak a színházak érzéseire. A leégett színházak: az exeteri, a washingtoni színház a budai hangversenyszínház, a richmondia fa-circus, a newesi, a szegedi, a woolwichi, a san-franciscói, chinai, az antwerpeni Eden, és a moszkvai nemet színház. Ez adatokkal szemben e dekes, hogy 1882, 25, 1883-ban 25, 1884-ben 19 és 1885-ben szintén 10 színház égett le.

— **A száj- és körömfájás** Krassó-Szörény megye területén Lugos, Leskovitz, Rom-Bogán, Resicza és Csorda községek marha-állományában megszűnt.

— **A bécsi „Concordia”** küldöttsége mely az irók és művészek társasága részére elhozza a díszjándékokat, szombaton este érkezik Budapestre. A küldöttség élén Spiegl Edgár és Winternitz kormánytanácsos, a „Concordia” alelnöke állnak, többi tagjai: Bauer Gyula, Fuchs Izidor és Frey Vilmos. A küldöttség vasárnap estig marad Budapestben. Amint a küldöttség megérkezik, a fogadó bizottság által meg fog hivatalni az irói körben tartandó estélyre.

A NAGYVILÁG.

— **A zürichi magyar egyet Sylveszter-estjé.** Zürichből írják lapunknak: Bar távol a hazától, mégis magyaros jó kedvű ülte meg a „zürichi magyar egyesület” a szilveszter estélyt. A mint egy 20 jelenlévő jelenlévő tag és a vendégek sorában ott voltak Dr. Treadwell és Prof. Tetmajer műegyetemi tanárok, azoknál több műegyetemi segéd-tanár. A kedélyes estének mely reggeli 7 óra után ért véget, a következő volt programja. 1. A „Szózat” elnevelése az összes tagok által. 2. Magyar románok, énekelte Er Messinger József, Molnár Odón zongora kísérettel Vacsora, melynek első fogása után Molnár Odón egy-letit titkár, és az elnök távollété folytán ennek helyettesítője, az egyesület részéről érkezett üdvözlő sürgönyök és levelek olvastatva a negyedik fogás után pedig hazafias beszéddel nyitotta meg a toasotok sorát Vacsora után következtek: 4. Schletter Jenő által zongorán előadott magyar népdalok. 5. Székely Árpád és Gerster Miklós magyar kettős Molnár Odón zongora kísérettel. 6. Serényi Jenő és Zsoldos Elek tréfas bűvészi mutatványai. 7. Egy magyar menyecske (Székely Á.) és egy magyar eskő (Serényi J.) csárdás táncza. 8. Tréfas új évi ajándékok kiosztása. 9. Az egyesület humoros lapjának a „Sikányi fogaknak” felolvasása Molnár Odón által. A programmbeli közöket Molnár, Schletter

és Beer zongora játéka, továbbá Dr. Messinger és Gerster dalai töltötték ki.

— **Az udvar farsangja.** Egy bécsi lap híre szerint farsang első felében több ünnepély lesz az udvarnál. Egyelőre Bécsben tartandó mulatságul tervezve van egy udvari bál és egy bál az udvarnál. Maria Valeria főhercegnőnél szintén lesz egy soirée dansante. Ez utóbbi természetesen inkább a bál mulatság jellegével fog birni, minthogy arra az urakodház tagjain kívül csak néhány fiatal főrangú lesz hivatalos. Az udvari bált valószínűleg a hó végén vagy a következő hó elején tartják meg, a bált az udvarnál pedig nyolcz nappal később. Ezek lezajlása után jó az udvar Budapestre, a hol szintén több udvari ünnepély fog tartatni.

— **A berlini Magyar egyet elnökét** Dr. Horváth József O.Felcsége Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki. Dr. Horváth kolozsvári illetőségű.

KIS LOTTÓ.				
Bécs, január 9-én:				
83.	82.	24.	61.	5.
Temesvár, január 9-én:				
1.	60.	72.	6.	29.

Színház.

— Arad, jan. 8. —

Csiky drámája, melyről tegnap tüzetesen szözlünk, mind a két este nagy és válogatott közönséget vonzott a színházba. Az előadásról általában dícsérettel nyilatkoztunk; a szereplők, úgy látszik, azaz a nemes ambícióval játszottak, hogy Csiky darabját a kiváló szerzőhöz méltóan mutassák be szülővárosának közönsége előtt. Kísérő, mint Lida, egyik legszebb sikerét aratta, különösen a második felvonás utolsó jelenetében, midőn szemközt áll Kézdyvel s messzenézővel önként az anyai labát elé, ki benne fiának gyilkosát ismeri föl. A fájdalom kifejezésében igazán bámulatos az ő művésze; arczjátéka és taglejtése oly gazdag és változatos s minden szituációt oly élesen és szabatosan magyaráz, hogy szinte némi is elfáradhatna a szerepét. Tán egy kissé erősen is színez, midőn Lida szavára, ki benne nejt mutatja be anyjának, egész a színpad végére iramodik. Csorbítja a természetességet, hogy az első felvonásbeli végjelés nagyon lassú tempóban foly; a feszültség hullajtása kínosan hat a nézőre és mesterkednek tűnik.

Siposné (Kézdy), a maga szertartásos méltósággal, nagyon eszékentette a hatást. Ugy látszik, mintha falakban járna, s mozdulatai, arczjátéka és hanglejtése a nagy jelenetekben maguk mögött hagyta mondásait. Az igaz érzést s a színi külső eszközökkel nem lehet tolmácsolni, s a szavak — szinte mondhatnánk, a betűk — általát hangszólása és elnyújtása csak jobban ki-tüntetett annak a hiányát, a mit velünk elhittetni akar.

Somló (Kézdy Béla) az első felvonásban Bukovay ismeretes costumjében lépett a deszkákra, s el akarta hitetni velünk, hogy ő a szomorú véget ért Kézdy Andor öccse. A miben sokan kételkedtek. Különben nines könnyesebb kifogásunk ellene; hangját azonban, mely, úgy látszik, minden modulációnak makacsul ollen áll, jó volna legalább ha mérsékelné, hogy a hevesebb kitérőkben jésztó rikészolása ne csapjon, mint a második felvonás harmadik jelenetében tapasztaltuk.

Szabó Antal a vén Pimátkünnöns a jellem minden arnyalatát szabatosan jelezve mutatta be. A ő öreg iskolamester, ki mindenkit becsületesnek tart, mert maga is becsületesben öszült meg; ki az életet nem ismeri, mindenki iránt udvarias, alázatos, s ki végül borzasztóan eselődik halálja és tisztelete báványában — mesteri jellemkép, melyet az igaz humor von be arany fénnyel s melynek alig találjuk párját Csiky darabjaiban. Csak egy foltot találtunk benne: hogy haligatozás után jut a szörnyű titok nyomára. Ezt a foltot azonban nem lesz nehéz a szerzőnek el-tüntetni.

Az élehetetlen jámborság és jóhiszeműség mellett ott van az élelmesség és fufangosság kitűnő ellenképe Prókay debiztosító úgynökben, kit Tiszay nagy verve-vel személyesített, feltárva előttünk komikai tehetségének egész kimeses bányáját. Hogy a közönség, Lida sőt drámáját szemlélve, koronként nevetett is, olyan nevetéssel, melyet a tiszta derült humor fakaszt: az, java részt, Tiszay érdeme.

Gallos.

Hoffmann meséi. Premiere, új énekessé. A közönséget kettős kíváncsiság vezette tegnap este a színházba. A bécsi Ring színházi castastropha óta világhírű verőgödöt. Offenbach posthumus darabja, a Delibes Leo által hangszerezelt „Hoffmann meséi” kerültek színpadra. Ez operette bekezdő akkordja 400 léleknek volt halálindulója egyszerre. Mindenki feszült figyelemmel leste, mi lehet e darab meséje, mi lehet zenéje, hogy annyi embert esalt valaha vesztébe. A mese a lehető legreceptrikusabb, a mit csak ruffinált ész szulhetett, zenéje oly különös, hogy az operette-zenéhez szokott haluks fül hirtelen fel sem foghatja. Hallamiban a szokatlan hangmanetek; indulatkitörésekben az új zene hangfestésének egész özone kapja meg a hallgatót. Az egész darab inkább a fejhez, mint a szívhez szól. A főszereplők Dévény Janka kisasszony, a budapesti operaszínház tehetséges s nagyreményű tagjának éneke s drámai játéka által fől-vilanyozva megfőledkeve magukról egymást mutak föl. Elismere-sünk Tiszának és Molnárnak, Boránd és Nyilasi, mint rendesen, úgy most is megállták helyüket. A karok jól betanulva, az összejátszó praeris volt. A részletekről holnap.

— **Sopron város tanácsa** átiratot intézett Győr városából oly célból, hogy jözzön Győr és Sopron városok közösen tartandó egy színházszünet. A soproniak azt akarnak, hogy a színházszünet októbertől júniig Sopronban, nyjévtől a saison végéig pedig Győrött működjön.

Aradvárosi színház.

Folyó szám 101.

Kiadóhélet 19. szám.

4-ik kishélet 14. sz.

Vasárnap, 1886. évi január 10-én

adatik:

VIOLA,

az alföldi haramia.

(Eredeti színmű 5 felv. Rendező: Kressányi.)

SZEMÉLYEK:

Viola — — — — — Egy Kalmán.

Viola — — — — — Kisse.

Pista, fiuk — — — — — Borand Katinka.

Tengelyi, jegyző — — — — — Győre Alajos.

Tengelyi — — — — — Sipos.

Vilma, leányuk — — — — — Kükemey Vilma.

Réti, alispán — — — — — Gyula Mihály.

Jóttine — — — — — Vácz Vilma.

Akos, fiuk — — — — — Somló Sándor.

Mecskahazi, ügyvéd — — — — — Molnár Antal.

Vandori, kőműves — — — — — Halmai Imre.

Kézdy, főbíró — — — — — Tiszay Dező.

Kézdy, esküdt — — — — — Borand Gyula.

Törvényszéki elnök — — — — — Kovács Lajos.

Lipták, Viola anyja — — — — — Ajtayné.

Poti, cigány — — — — — Szabó Antal.

Andras, — — — — — Kadas Imre.

Csillag, — — — — — Halad Sándor.

Czifra Janosi, — — — — — Solyom Lajos.

Czimbalnos cigány — — — — — Nyilassy.

Kezdeté 7 órakor.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

— Antisemita izgatás miatt vette el megérdemelt büntetését (több szabaddki suszterinas, kik a zsidók ellen lázító plakátokat ragasztottak a házak falaira. Ez ügyben az pestvidéki kir. törvényszék járt el, mint delegált bíróság és Arky Lászlót, az elsőrendű vádlottat, lázadásra való felhívás bűntette és más alkalmakkal elkövetett többrendbeli lopás bűntette miatt harmadfél évi fegyházra, Kilmán Jánost és Varga Jánost lázadásra való felhívás bűntette miatt 6–6 havi fegyházra ítélte. A kir. tábla ezen ítéletet helyben hagyta. A Curia Arky Lászlóra nézve a bűntettet helyben hagyta, azonban 15 hót kitöltöttnek vett. Kilmán és Varga bűntetését 2–2 havi fegyházra szállította le.

CSARNOK.

Az új Páris.

Orosz udvari történet.

— Sacher-Masochól. —

(Folytatás.)

Másnap Daskoff hercegnő és Saltikoff grófnő, udvarhölgyek parancsot kaptak a csárától, hogy az alkony beálltával mitológiai jelmezben, de ríszpörzöztan hajjal, jelenjenek meg a császári nyári lak kertjében.

A két hölgy izgatottan találgatta a szokatlan parancs okát és végre abban állapodtak meg, hogy a csárán megtalálta az új Páris. De hogy miként és hol, erre nem letek nagyarázatot, mert a kiküldött futároknak még egyike sem tért vissza.

Az esti találkozásnál a két hölgy kíváncsisága még fokozva lett, midőn a csárán tudatta, hogy egy fiatal, csinos pásztor személyében megtalálta az új Páris, a ki még csak arczképét sem látta soha és az Idaggyi ítéletét még ma ismételtetni akarja.

Ha mindjárt mindazt, a mit szépségemről mondanak, az udvaroncok bizelgesének tekintem is, — folytatta a csárán — nines okom kételkedni a közvélemény amaz ítéletében, mely utánam Daskoff és Saltikoff barátnőim állítja Oroszország legszebb hölgyének; azért nem bízatom magam könnyű diadalal, sőt önökben, hölgyeim, egyenrangú és veszélyes társ nőimet ádvölöm. A szépség díjért való küzdelem tehát komoly és eredményre képes.

Erre a három hölgy ugyanazon uton, merre a megelőző napon II. Katalin ment, elindult az erdőskébe. Elöl ment a csárán, mint Vénus, szöke haja fedetlen fehér vállai-ra hullott; őt követte Daskoff hercegnő, mint Minerva fénylő sisakkal és páncéllal, kezében a lándza, végül jött Saltikoff grófnő és szöke fürtjei fölött az arany koronával.

Az erdőské szélén, fekvő a sűrű cserjéktől, letelepedtek a gyepre, virágot téptek, koszorút kötöttek és tréfáldoztak, mi alatt a hold és csillagok miriádjai elboríták a menybölt és a fülemlek megkezdtek andalító csattogásukat. Végre kivehető lett a lovak ügetése, jött az új Páris, most is előbb tüzet gyújtott, azután összekötözte lovainak első lábait.

A hölgyek nem háborgattak, nyugodtan elvégezhette dolgát, csak mikor a tűz mellé leheveredve furulyájához nyult, szólították őt néven.

„Ki szólít?” mond meglepetve az új Páris.

„Miklós!” csengett az éjben ismét a hármak hang.

A pásztor keresztet vetett magára.

„Miklós!” hangzott újra.

„Bárki vagytok — felelt most a suhanec — isten nevében jöjjetek elő, én nem felek tőletek!”

Pajkos kacaj válaszlott ünnepélyes nyilatkozatára, azonban senki sem lépett elő.

„Ha nem akartok elbujni, — kiáltott a pásztor — akkor bizonyára nem ok nélkül rejtögetitek magatokat, ti vén boszorkányok!”

Ugyanaz a pajzán kacaj felelt.

„Bizony boszorkányok, vén boszorkányok vagytok, — szitkozódott Miklós, — öreg összetörödött banyák, púpos háttal, fogatlan szájjal és kancsal szemekkel, olyan özön-víz előtt, ezer esztendő boszorkányok!”

„Kétezer esztendősek!” hangzott a válasz a bokrokból.

„Persze, kétezer, tízezer!” kiáltott vissza a pásztor.

„Bizony, tízezer esztendősek!” gúnyolód-tak a hangok.

„Elalaltatók, így bizogtek mankóitok-on,” gúnyolódott a pásztor, egy vén, púpos, szánta asszonyt utánozván járásában.

„Énnek nevetés kísérte a goromba gúnyolódást és most egyszerre három szép, fiatal asszony lépett elő a sűrűséből. A holdfény tarka öltönyeikről visszaverődött és tisztán megvilágította bájos arczukat.

„Itt vagyunk, Miklós!” szölt a csárán.

„Mi vén boszorkányok!” Bóvította Daskoff hercegnő.

„Vének, összetörödöttetek, púposak!” II. Katalin és a három hölgy vállait felhúva úgy bizogtek a réten, mint előbb a pásztor majd kezét fogva tánczoltak a néman bámuló pásztor körül.

„Közlembbe ne jöjjetek!” — szölt végre Miklós. — Én jó keresztény vagyok és nem akarok veletek érintkezni!

„Nem ismeris engem? kérd meglepetve a csárán.

A pásztor jámbor félelemmel vizsgál-tatta az őt megszólító asszonyt. Most is merlek meg, te vagy a varázslónő, a ki jégnap itt járt.”

„Meg ígérted nekem, hogy fiatalon is bemutatom magamat, jobban tetszem így?”

A pásztor fületét vakarta és ilyes fé-lét mormogott: „Persze, hogy így jobban tetszel, ügyesen kicsinosítottad magadat, szebb vagy, mint az én Katinám, de azért még is vén boszorkány vagy, hát a kíséroid mifélek?”

„Ok is jó varázslónő, mint én.”

„Aztán mit akartok tőlem?”

„Mindjárt megtudod, de előbb mond meg, hogy tetszenek neked kíséroid?”

„Mind hárman szépek vagytok, ezt nem tagadhatja senki!”

„Ha válogathatnál közöttük, melyikün- ket vennéd el?” kérd Saltikoff grófnő.

„Nagyon bajos a választás, legjobban szeretném mind a hármat,” vélte a pásztor.

— „Ennek a nagyknak itt — és Saltikoff grófnőre mutatott — kemény menyecske-nak kell lenni, a ház körül és a munkánál sokat segíthetne”, eközben megfogta a grófnő karját és mielőlték vizsgálta meg erőteljes izmait.

„Ez kicsike pedig — Daskoff herceg-nőt értve — olyan kedves huncutka, válo-ságos kis czicza, ez bizonyosan jól tudna nyujakodni és szerelmeskedni. A szöke, — a csáráné vetvén meglegedett tekintetét — ez büszke alak, finom arcz, élénk szemek és egészben véve olyan csábítóan gömbölyű — de hát mit nevetek a fölött?”

Halld meg, miről van szó; — kezdé a csárán — köztünk versengyesek folyik a miatt, hogy melyikünk a legszebb, és téged sze-meltünk ki a döntésre, mert okos feizőknak látszol; itly szíved szerint, felelem nélkül.”

„Azt megtehetem, — válaszolt a pász-tor — azonban biztosítsatok arról, hogy ha kimondom: ez a legszebb köztetek, a más-ik kettő nem fog engem gyűlöletével üldözni.”

„Megesküszünk, hogy bármiként dönt-s, nem fogunk gyűlölni vagy üldözni, hanem oltalmazni fogunk,” — szölt Katalin.

„Ugy hát esködjötek!”

„Esküszünk a mindenható istennel — szölt a három hölgy egyszerre.

„Így már jól van,” — vélte Miklós.

„Mi mindhármán hatalmasak va-gyunk, — folytatta a csárán — és bármelyik- nek iteld a díjat, az képes lesz szerencsé-det megalapítani!”

„Pézt fogtok adni?”

„Azt is.”

„Kincs feltalálásában fogtok alá se-gíteni?”

„Igen, kincset kapsz.”

„Hát már most mit tegyek?”

„Itt van egy alma,” — szölt a csárán azt a pásztorának átadva — nyujtd ez al-mát annak, kit köztük a legszebbnek ta-lálasz.”

A fiatal pásztor, az almát kezében tartva, meggondolással vizsgálta a három szép asszonyt; összehasonlítgatta őket, majd fe-jét csóválta, sohajtozott, végre a csáránéknak nyujta az almát „Ez a legszebb köztetek.”

II. Katalin kipirult az örömtől; a má-sik két hölgy tapsolva, meglegedetten ki-lította: „Pompás! ezt jól csináltad, te okos pásztor.”

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Az aradi Széchenyi-gőzmalom részvénytársaság 1885. évi tiszta nyere-ménye 134,210 ft 31 kr, mely összegből 86,460 ft, vagyis részvényenkint 60 ft osztalékul, továbbá 6862 ft 10 kr a tartalék-alapra, 20,000 ft a nyereségy-tartalékra esik és 21,666 ft 60 kr pedig új számlára elő-íratik.

— A magyar államvasutak igaz-gatóságába a pénzügyminiszter a pénzügy-minisztérium képviselőjéül W e k e r l e Sándor miniszteri tanácsost és helyetteséül Kupecz Odón osztálytanácsost nevezte ki. Ez alka-lommal a „Bud. Corr.” felemliti, hogy a magyar államvasutak pénzügyi főosztályának igazgatóját a közlekedésügyi miniszterrel egyetértésben a pénzügyminiszter — míg a többi igazgatókat a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a közle-kedésügyi miniszter nevezte ki.

— Fiume 1885-ki forgalma ismét öröndetes javulást mutat az 1884-dikhez képest. A fumei forgalom immár csaknem fele a Triestinek.

Az aradi Lloyd heti tudósítása.

Arad, jan. 9.

Négy napig, szünetekkel esett az eső s tegnap óta ismét derültbél lett.

A gabonázott végre ismét valamivel több élénkiséget nyert, mivel a gabonám Románi-ával szemben valószínűvé vált.

B u z a, kevés hozatott és 7–7 ft 40 kr. minként, gyorsan megvétellett.

R o z s b a n kevés forgalom, változatlan 5 ft 30 kr. mm. jegyez.

A r p á t jobb minőségben korostek és 5 ft 25 kr mm. szívesen fizettek.

Z a b már hetek óta elhanyagolva, névleg 5 ft 40 kr mm. jegyez.

T e n g e r i a rozsa utak miatt kevés hozatott és 4 ft 60 kr. mm. megvétellett.

Szeszüzlet.

(Jan. 9.)

(B.) Ezen cikknek az ára a múlt hé-ten ismét valamivel hanyatlott, mivel a ke-reselet kivétel és belföldi fogyasztásra tarto-san gyöngye volt.

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban 23 50

23,75, kiesinyben 24,25 hordó nélkül pr. 100

liter %.

Budapesti gabnatörzde.

(Jan. 9.)

Az üzlet szikard, az árak kevés-sel maga-sabbak. Tavasz buza 7.84—7.86, tengeri má-jus—júnusra 5.51—5.52, tavasz zab 6.50—6.52, új buza 8.32—8.35.

Budapest, jan. 9. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az esti társzó zártárk árfolyamai: Magyar arany-járadék 100.85; magyar hitelbank 80%—; osztrák hitelbank 296.—; London 126.75; Páris 50.20.

Hivatalos árfolyamok	
a budapesti áru és értéktőzsdén 1885. évi január hó 9-én.	
Magyar aranyjáradék 6 sz.	101.00
Magyar aranyjáradék 4 sz.	92.06
Magyar papírjáradék 5 sz.	92.06
Magyar vasuti kölcsön	151.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib.	98.76
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib.	127.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib.	110.75
Magyar földhermentesítési kötvény	103.50
Magyar földhermentesítési kötv. záradék	103.50
Temes-banati földhermentesítési kötvény	103.50
Temes-banati földhermentesítési kötv. zár.	103.50
Erdélyi földhermentesítési kötvény	103.50
Horvát-Szlavon földhermentesítési kötv.	103.50
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	98.—
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcsön	118.—
Tiszazabályozási és szegedi sorsjegy	124.25
Osztrák járadék papírban	88.60
Osztrák járadék ezüsterben	84.—
Osztrák járadék aranyban	111.25
1860-iki osztrák államsorsjegy	139.50
Osztrák-magyar bankrészevny	872.—
Magyar hitelbankrészevny	303.—
Osztrák hitelintézeti részevny	297.10
Rézt	—
Cs. és kir. arany	5.98
20 frankos arany (Napoleon'sor)	10.05
Német birodalmi márká	62.18
London (3 havi váltókért)	126.75
20 markos arany	12.42

Idegenek névsora.

— Arad, jan. 9. —

Zemplényi szálló. Szefely N. főmér-nök, Budapesti Gállo György, gépész, Bu-dapest Eisenberg J. utazó, Bécs. Knopf N. utazó, Bécs. Fuchs D. utazó Budapest.

Tücherer-szálló. Jakabffy Tódor, bir-tokos, Kupa. Huzy János, birtokos Keszthely, Kolházy Imre, birtokos, György. Nemesó, Gyula, magánzó, Komárom. Grün A. utaztaz, Frankfurt. Fischer Antal, utazó Bécs.

Nádor-szálló. Mrcsány János szelga-bíró, M. Kovácskő. Kovács Jenő, birtokos, M. Kovácskő. Munk A., birtokos, Salatina. Csánády Gyula, ügyvéd jelölt, Budapest. Heinisch E. F. hivatalnok. Niedermayer János, kántor, Elek. Morgenstern Zsiga, bérlo, Eger. Endler W., gyáros, Cseorszag. Chorburger Zsiga, kereskedő, Bécs. Ehrlich, Benő kereskedő, Bécs.

Arany-kulcs-szálló. Huszthy Mihály lelkész, R. Kovácskő. Spite Rndolf keres-kező, Szinte. Senk Mórítz, kereskedő, Kis-Pereg. Rozsanyi Mariska, pinczérnő K-lozsvár.

Vaspálya-szálló. Marconi Ferencz, korcsmáros, Petroszany.

Felolós szerkesztő: **Hindy Árpád.**

Báttaszéki Lajos, jogtudor, köz- és váltóügyvéd értesíti a t. cz. közönséget, hogy tizenegy éven át B. Csabán fennállott ügy-vedi irodáját f. évi január hó 1-jével **Aradra** (főter, Hermanudvar 1. em. első ajtó) helyezte által.

Nyilttér.*

Utolsó előadás.

Tóth János

sórosarnokában

a nemzetközi dal-társulat

fellépte.

Megyessy Laura k. a. magyar-német énekesnő.

Megyessy Gizella k. a. magyar-német énekesnő.

Pályi Iona k. a. magyar-német énekesnő

Mansfeld Helén k. a. urí k mikus és bé-si dalénekesnő.

Goldberger J. ur zsidó-német dalkomikus.

Bayer ur jellem komikus.

Keller J. ur karmester.

Kezdeté 8 óra után.

E rovat alatt közöltéért nem vállal fele-őseget a Szerk.

HINGLER JÁNOS

BUDAPEST és BÉCS legelső gyáraiban kiképzett kalapos,
kalapüzlete és kalapos műhelye

Deák Ferencz-utca 42. szám, takarékpénztári sarok épületben
van, hol nagyobb választékban tart saját készítményű

férfi és női nemezkalapokat,

melyek minden tekintetben jóval fölülmúlják a hasonló gyári gyártmányokat.

Kész áru mellett elvállal férfi, női és gyermek kalapokat nemezbelől úgy, tetszés szerinti átalakítására, festésre és tisztításra, cylindereket javításra, tisztításra és vasalásra a legutányosabb ár és felelősség mellett.

Továbbá raktáron tart férfi és női nemez-papucsokat, téli utazó-botosokat és nemez bor és palinka szűrő föléseket, melyek a legutányosabb árak mellett kaphatók.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

37-8-8

Berán Antal és Fia

ÉPÜLET-BUTOR ASZTALOS ÉS KÁRPITOS.

ARAD,

Batthyányi- (kereszt) utca 7-ik szám.

A t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy mindennemű e szakba vágó munkákat a legutányosabb árak mellett elfogadnak és azoknak pontos kivitelezést kezeséget vállalnak. Különösen falaknak kárpitozását (tapetirozást), teke (Biliárd) asztaloknak behuzását, és mandeljeinek ellátását.

Uj és mindennemű ócska butoroknak áthuzását a legújabb ízlés szerint eszközöztetik.

Szives figyelmébe a tavasziidőnyre szobák kárpitozását kárpit papírok a leg-egyszerűbbtől a legutányosabbig választékban találhatók.

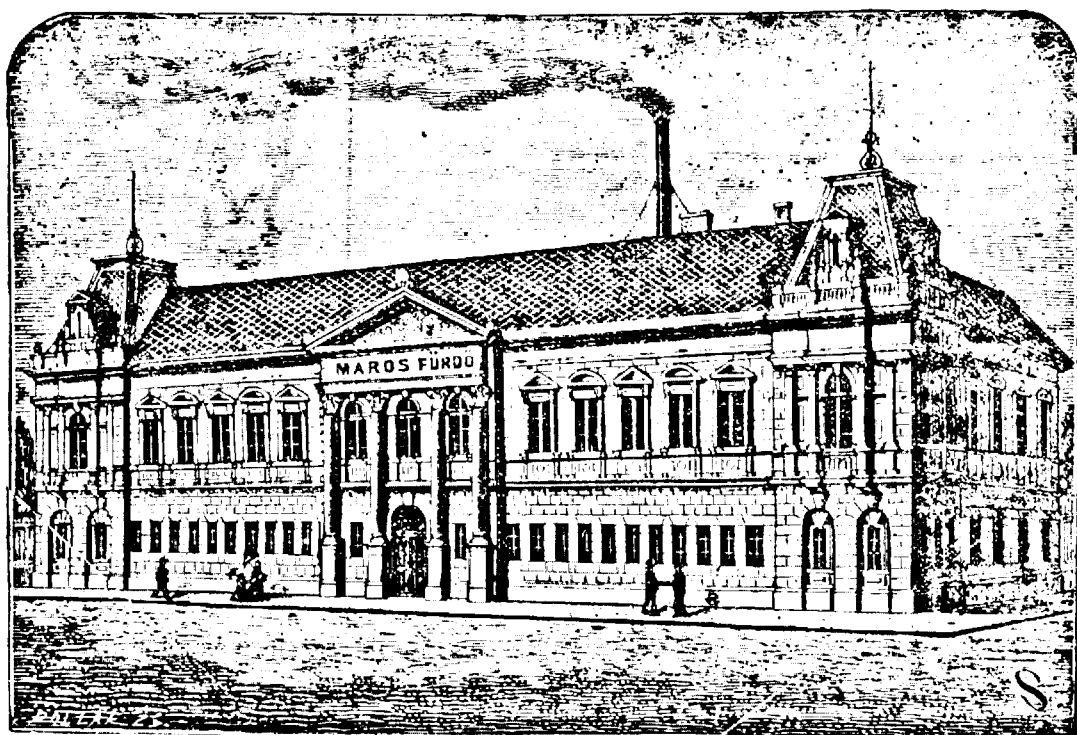
Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szives megbízásokért esd tisztelettel

BERÁN ANTAL és FIA.

7-8 10

Az ó-kori népeknek a fürdést a törvény parancsolta, napjainkban: a műveltséggel karöltve járó tisztaság iránti érzékünk és egészségünk követelik

Az élvezetek egyik legelőcsőbb és legkellemesebb neme mely testünket felüdíti, zsihadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebb teszi, vérünk rendes forgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja: a hetenkénti legalább egyszeri „fürdés.”

A fürdés, kiválólag a gőzfürdésrel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testnek felbőre lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható nedvektől megszabadíttassék; ezáltal egészségünk biztosíttatik.

Hogy ezen ómagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget teheszünk,

SIMAY ISTVÁN

A MAROS GŐZFÜRDŐ

tulajdonosa

afürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja

GŐZFÜRDŐ.

Egy személy-jegy . . . 70 kr.
10 db. bérlet . . . 6 fnt -- kr.
Egy deák- és katonajegy 40 kr.
Egy gyermek-jegy . . . 30 kr.

MELEG FÜRDŐ.

(uszoda és zuhany használatával)
Egy személy-jegy . . . 50 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 4 fnt 50 kr.

USZODA.

Egy személy-jegy . . . 30 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 2 fnt 50 kr.
Egy deák- és katonajegy 25 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 2 fnt -- kr.
Egy gyermek-jegy . . . 20 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 1 fnt 50 kr.
Az uszoda télen is használható, mintán a helyiség fűtve, a víz pedig 20-22 fokra melegítve van.
Úszás tanítás . . . 1 fnt --

VIZGYÓGY-FÜRDŐ.

(a test edzésére.)
dörzsölés, masszírozás, uszoda, zuhanyok és a tornaeszközök használatával együtt.
Egy személy-jegy . . . 50 kr.
30 drn. bérlet-jegy 13 fnt 50 kr.

VILLANY-FÜRDŐK.

Egy személy-jegy ruha nélkül 1 fnt
10 db. bérlet-jegy . . . 9 fnt

VAS- és MÓOR-FÜRDŐ.

Egy kettős szoba, kettős marvány-káddal, ruha és só nélkül:
Egy személy-jegy ruha nélkül 1 fnt
10 db. bérlet-jegy . . . 9 fnt 50 kr.

MELEG KÁDFÜRDŐK.

zuhanyval.
Egy I. oszt. marvány családi kádfürdő 3-4 személyre . . . 80 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 7 fnt 50 kr.
Egy I-ső oszt. marvány-kádfürdő anyja és 2 gyermek részére 60 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 5 fnt 50 kr.
Egy I-ső oszt. marvány-kádfürdő 1 vagy 2 személy részére 40 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 3 fnt 50 kr.

Nyári hideg KÁDFÜRDŐ

zuhanyval.
Egy I-ső oszt. hideg kádfürdő 3-4 személyre . . . 50 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 4 fnt 50 kr.
Egy I. oszt. kisebb hideg kádfürdő 1-2 szem. részére 25 kr.
10 db. bérlet-jegy . . . 2 fnt -- kr.
A kádfürdőkön kívül minden fürdő ruhával értendő.

Külön ruha díjak:

Egy törülköző 3 kr., egy lepedő 7 kr., egy felöltő fürdő ruha 7 kr.

Pénztárnyitás

nyáron reggeli 5 órakor:
télen reggeli 6 órakor!

Fürdés után jól érezzük magunkat. — A jólézés egészség jele s biztosítéka.

A váróteremben hideg étkek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltattak.

Szűrt Marosi viz

eladásra is havi bérlet nyíttatik. Előjegyzévi a pénztárnál lehet. Pipaszárak gőzzel való tisztítása igen jutányos áron elvállaltatnak.

„Egészség — ékesség.” — „Tisztaság — boldogság.”

TONES FERENCZ és EDE

gyógy- és fűszer-

árú kereskedése

„fekete macskához”

„fekete macskához”

Aradon,

főtér

„Hermann-udvar.”

„Hermann-udvar.”

Ajánlják bel- és külföldi különlegességeiket, u. m.

Liebig-féle huskivonatot,

Nessl-féle gyermektáplisztet,

Hollandi olajmentes cacaoport,

HOFF-féle maláta-készítményeket u. m.: maláta sör, maláta kivonat,

maláta csokoládé és maláta csukorkákat.

Csuka-máj olaj eredeti üvegekben Sósorszesz Moll, Bárvárt és Brázaytól

POPP-féle Anatherin szájjviz és fogpaszta,

Carlsbadi buzgársó (Sprudelsalz), 27-4-10

Franzensbadi vaslápsó és valódi tengeri só fürdők használatára.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nevelőnők

kik Angol- és Franciaországban működtek, kitűnő zongorajátzók és a nevelés befejezésére különösen alkalmasak, nevelőnők nyelvben tökéletesek, zenében kitűnők, kik fiatal gyermekek nevelésével előszeretettel foglalkoznak; angol nők, kik a francziát tökéletesen birják, francozia nők, kik a zenében tökéletesek.

Német, franczia és angol bonnokat kitűnő bizonyítványokkal és szerény igényekkel a legjobb tan- és nevelő erőket lelkiismeretesen ajánl

Reisner Mathild asszony

elhelyező intézete, Bécs, I. Goldschmidgasse 9.

Képviselve: Arad, kápolna-utca 4. sz.

18-9-9 I. emelet.

VIRAGCSOKROKAT

menyegzői-, névnap-, bál- és egyéb

ünnepélyes alkalmakra,

LEGSZEBB DÉLSZAKI ÉLŐVIRÁGOKBÓL,

„egynégy” dívat szerint ízlésseljesen összeállítva, nemkülönben

KOSZORUKAT, FÜZÉREKET

élő vagy szárított virágokból

a legutányosabb árakon tisztelettel ajánl

KELLER GYULA,

mű- és kereskedelmi kertész,

Aradon, Oreczy-utca 26. szám alatt

Árjegyzékkel rózsák és kerti növényplántákról, s egyéb exotikus növényekről kívánatra bérmentve szolgálók.

33-3-3 Elárulási-helység:

Főtér 19., a megyeházzal szemben.

Tel. szám: 33-3-3

Keller Gyula Arad.

LUX HUGÓ

czukrász, (Conditor)

ARADON,

Deák Ferencz-utca 42. sz. alatt.

Ajánlja ugy a helybeli mint a vidéki n. közönségnek csinos és nagyválasztékú

CZUKORALAKJAIT

(Traquante figuráit).

Választékba ízlésre: készített

BONBONNIÉRJEIT,

francia salon és fundan-gyümölcs-czukorkáit

kávé, mogyoró és

chocolat-crème-czukorka gyártmányait,

vingai és chocolate bonbonait,

finom francia liquorjeit, valódi jamai-kai rumját,

thea- és thea-süteményeit

stb.

Ajánlkozik továbbá a bekövetkezendő farsangi évadra, nemkülönben lakodalmak, keresztelések, névnapok és bálók alkalmából leendő megrendelések elfogadására, valamint azoknak ugy alakí, mint anyagi minőségben jó és kitűnő ízlésre való eszközölésére.

A n. é. közönség becses pártfogását kore maradt

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek

Aradi Széchenyi gőzmalom részvénytársaság

t. részvényesei

a f. évi január hó 24-én délelőtti 9 órakor
a társaság helyiségében tartandó

XVII-ik évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak. *)

NAPIREND:

- 1) Előterjesztése az üzleti jelentésnek **) az évi mérlegnek és a felügyelő-bizottság-jelentésének.
 - 2) A tiszta nyereség hová fordítása iránti határozathozatal, illetve meghatározása az osztaléknak.
 3. Az elnök és két igazgató választmányi tagjának választása.
 4. Megválasztása a közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő bizottságnak.
- Arad, 1886. évi január hó 9-én.

Freyberger József,
elnök.

*) Szavazatra jogosított részvényesek kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felhívotnak, miszerint részvényeiket legkésőbb f. é. január hó 21-ig a társulati pénztárnál térítvény mellett letenni sziveskedjenek.

**) A nyomtatott évi mérleg és üzleti jelentés f. é. január hó 16-tól a társulati irodában átvethető.

Megnyitási jelentés!

Szombaton január 9-én, este 6 órakor

ZEMPLÉNYI nagy szállóban

lévő összes éttermek, mint söresarnok, elite-étterem (chambre particulier) és vendég-szobák a nagyérdemű közönség használatára megnyitottak.

Tisztelettel:

Zemplényi Sándor
vendéglős.

45. 3-3

6. sz.
1887.

Borosjenői jár. főszolgabírótól.

Pályázati hirdetés.

Lemondás folytán a berzai és bokszei körjegyzőségekhez tartozó községekből alakított XXV-dik egészségügyi körben Bokszei község székhelyén üresedésben lévő körorvosi állásra ezennel pályázat nyitottatik, annak előrebocsátásával, hogy a választás Bokszei községében folyó hó 27-én, d. e. 10 órakor fog megtartatni és hogy:

- a) az állás 600 forint évi javadalmazással;
- b) éjjeli 40 kr., nappali 20 kr. látogatási díjjal van egybekötve és végre, hogy
- c) a székhelyen köteles leendő a halottkémlelést teljesíteni.

Felhívotnak pályázni szándékozókat, hogy figyelemmel az 1876. évi XIV-ik t. cz. idevonatkozó §-aira szabályszerűen felszerelt kérvényeket alólirottán folyó év es hó 26-ik napjának esti 6 óráig annyival is inkább nyújtsák be, mert később beérkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

Borosjenő, 1886. évi január hó 2-án.

55 2-3

CZÁRÁN,
főszolgabíró.

SINGER

A „NÁDOR-SZÁLLODÁVAL” SZEMBEN.

SINGER

Valódi amerikai HOWE, nevezetesen WHEELER & WILSON, SINGER, GROVER & BACKER és KÉZI varrógépek CSALÁDOK, nemkülönb SZABÓK és CZIPÉSZEK számára.

Részletfizetésre is.

AMERIKAI
VARRÓGÉPEK
és
VASBUTOR
gyári raktára
SINGER L. S.

Aradi kereskedő 1856. óta.

A VARRÓGÉPEKHEZ
szükséges kellékek.

Mindenemű varrógépek javítása is eszközöltetik. Azonkívül ajánlom dusan felszerelt vasbutor gyári raktáromat nagy választékban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kiadó lakás

(külön ház és kerttel)

Magyar-utca 16-ik szám alatt

f. év február 1-től kiadó.

Bővebbet ugyanott.

Legelősebb fürdő Aradon.

A t. cz. közönség tudomására hozom, hogy a

„Dianna-fürdőt”

ismét átvettem, azt egészen ujonnan rendeztem be, egyuttal egy

villany-

és

hidegviz-fürdővel

bővítettem meg.

Főfeladatom lesz a t. cz. közönség kényelmére gyors szolgálatról és a fürdők tisztaságáról gondoskodni.

A fürdő-árakat ujonnan tetemesen leszállítottam, hogy a legszegényebbek is módjában áll, a fürdőt használni.

Fürdő-árak:

Egy basin zuhanyval 3 személyre, fürdőruha nélkül	30 kr.
Villany fürdő	80 "
Dörzsölés és álfürdő	20 "
Hidegviz pakolás	40 "
Kád fürdő ruhával 2 személyre	25 "

A fürdő reggeli 5 órától áll a t. közönség rendelkezésére.

Számos látogatásért esd,

34-5.12

tisztelettel:

REINER JULIA.